

HLAS NÁRODA

„Vy reprezentujete
ve svobodném světě vlast.
Vlast potřebuje lásku a pomoc.
Bud'te svorní!
Jen svorným Bůh zehnává.“

JOSEF KARDINAL BERAN,
arcibiskup pražský.

(VOICE OF THE NATION)

Tel.: (312) 762-2044

Udrzení českého vědomí, řeči
a novin v Americe žádá osobní
oběti a nadšené spolupráce
každého z nás.

Cena: 75 centů

Second Class Postage Paid at Chicago, Ill.

Return Postage guaranteed, Chicago, Ill. 60623

Roč. (Vol.) XI. — Číslo (No.) 26.

Sobota (Saturday) 21. 6. (June) 1986

Erazim Kohák

O VÍŘE V BOHA

Dvě rozhlasové přednášky
(Pro naše náročnější čtenáře)

Tentokrát odpovídám na dotaz. Ne, nemohu vám jej citovat přesně. Nedošel poštou: té už dávno nesvěřujeme, co máme na srdci. V severské třetí zemi se náhodou sešel jeden můj americký kolega s českým kolegou, mým přítelem. Tak mi vzkaz došel oklikou, v dvojím překladu. Proto se předem omlouvám svému příteli, pokud poslouchá, jestliže mu přičítám otázku, kterou položil docela jinak. Ale tak, jak mi došla, vyzněla otázka asi v tomto smyslu: „Myslí to Kohák vážně s tím Pánem Bohem?“

Zřídka o tom hovořívám. Víra je především něco, co a čím žijeme. Když však už padla otázka, tak ano, myslím to vážně. Ateismus mi připadá jako pověra, živěná zaslepením člověka, jenž okolo sebe nevidí než umělý svět, který si sám sestrojil a v němž tudíž nachází jen sama sebe. To mi připadá jako zoufale ochuzený, ochromený pohled na sebe i na svět. Schopnost uzít ve světě i v dějinách Boží přítomnost považují za základní a vlastně určující rys naší lidskosti. To mi připadá zjevně niterně, z vlastního prožitku. Avšak i čistě vědecky, objektivně vzato, je člověk ta bytost, která se vyznačuje vědomím a vyzváním Boží přítomnosti. I čistě ateističtí an-

tropologové se tím řídí. Kde končí lidoop a začíná člověk, stanoví náznaky vyznávání něčeho vyššího. V celých dějinách lidstva, po celém světě lidé vždy věřili a vyznávali. Ateismus je výjimka, která se v celosvětových dějinách vyskytuje jen řídko a omezeně. Je pruvodním znakem odcizení. Tam a tehdy, kde lidé ztrácejí vědomí živého světa, uzavírají se do svých výmyslu a vynálezů, tam ztrácejí vědomí Boží přítomnosti a vymýšlejí si náhražky jako Dějiny či Národ, obvykle s tragickými následky. Jenže to vše se mi jeví jako zoufale umělé, neprirozené. Přirozená skutečnost je, že lidé znají a vyzývají Boha. Včetně mě: to není teorie či intelektuální rozhodnutí, jen prostá skutečnost - žiji s vědomím Boží přítomnosti. Tak na tu otázku odpovím jednoznačně: Ano, věřím v Boha. Podrobnosti se dočtete v nicénském vyznání víry.

Jenže, aby nedošlo k nedorozumění: co to vlastně znamená věřit v Boha? Evropský člověk dvacátého století si o tom vytvořil představu, která mi pomáhá pochopit, proč v Evropě najdete nejen partajní primitivy, nýbrž i vzdělané, kultivované lidi, kteří o sobě přesto prohlašují, že jsou nevěřící. To jsem dlouho nemohl pochopit, ten protiklad vzdělání, kultivovanosti a citlivosti na jedné straně a zaslepení vůči celé náboženské stránce života na druhé. Jak může vzdělaný, citlivý člověk nevěřit? Nevidět? Nevnímat? Nechápat?

Začal jsem tomu rozumět teprve tehdy, když mi začalo docházet, co si takoví lidé obvykle představují pod pojmem „věřit v Boha“. Vycházejí z představy o životě a světě, která se neodvozuje ze smysluplného prožitku, v němž základním daným a základní otázkou je vždy a především smysl činu, události či věci, teprve druhotně věcný popis jednotlivin. Bývají to lidé, kteří přijali za svůj daleko omezenější, zvláštní

přístup přírodovědy, vhodný pro jistý dílčí úkol, totiž ovládnutí hmotného prostředí, avšak naprosto nevhodný pro základnější potřebu pochopit smysl a účel bytí - a mimochodem také smysl a účel přírodovědy. Otázku smyslu si nekladou. Táhá se, co ve světě je, či přesněji, která jednotlivá jsoucna se ve světě vyskytují a jak na sebe působí. Boha si pak dovedou představit jen jako další takovou jednotlivinu, vybavenou sice řadou zcela jedinečných vlastností, avšak v podstatě přece jen jednotlivinu zcela obdobnou člověku, lidoopu, stromu či balvanu. Otázku, zda věří v Boha, si pak vykládají v tom smyslu, jestli si myslí, že v inventáři jsoucna se mimo položky už zmíněné vyskytuje též bytost druhu „bůh“, a na tu otázku odpovídají záporně.

Obvykle si neuvědomují, že v tom zcela souhlasí s přesvědčením věřících a se svědectvím jak křesťanské církve, tak lidí víry. Takového bůžka, bytost s nadpřirozenými vlastnostmi, která však náleží k inventáři světa, obdobnou šotkům, raráškům a permoníkům i křesťané vždy považovali za pověru - a lidé, kteří vyznávali Boha Jediného, zápasili s pověrou dlouho před tím, než se k zápasu opožďeně a poněkud prostoduše připojila přírodověda. Víra je něco daleko základnějšího a skutečnějšího než soupis jsoucna. Vychází z otázky po smyslu, ne po inventáři života, dějin i světa.

Proto musím začít otázkou o tom, jak chápou smysl a podstatu života a světa. Především bych řekl, že život a svět chápou především jako člověk, který je sám prožívá, řekněme z lidského světového názoru. Lidský světový názor tu vědomě stavím proti takzvanému „vědeckému“. I ten pojem tu neuvoluji v onom groteskním smyslu, jehož nabyl v erární ideologii jednoho vývojově zaostalého impéria. Myslím to zcela věcně: „vědecký světový názor“ je způsob

Dnešní město Nazaret v jižní Galileji, kde Nový zákon začal andělským zvěstováním Panně Marii, že porodí Ježíše Božího Syna.

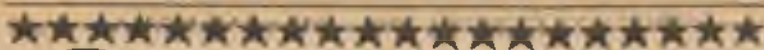
nazírání skutečnosti, který užívá vědec ve studiu přírody. Je to způsob nazírání, který předem a vědomě staví stranou otázku smyslu a stává se úzce účelový, určený účelem, za kterým se člověk věnuje zvláštní přírodovědecké činnosti, totiž ovládnutí, usměrňování a užívání našeho hmotného prostředí. Přírodovědecké nazírání se per definitionem nezabývá smyslem života, jen zprostředkováváním života v tomto hmotném světě. Proto také nevyhází z celkového prožitku lidského bytí, nýbrž od počátku z úzkého a vědomého výběru jen těch skutečností, jež se vážou k tomuto účelu. Vylučuje proto předem celou řadu skutečností, které jsou sice základní pro lidské žití, avšak netýkají se vyčleněného úkolu. Vědecký přístup neprokazuje, že smysl, krása, dobro i zlo jsou neskutečné, jen je předem klade stranou jako irrelevantní, mimo rámec té speciální lidské činnosti, kterou je přírodověda.

Jenže právě proto, že vědecké nazírání na skutečnost je od začátku výběrové, zvláštní, nemůže poskytnout podklad k našemu obecnému úkolu lidského žití. Pokus o pochopení smyslu žití jako celku musí vycházet z celkového, obecného nazírání, ne ze zvláštního výběru - či jak bych řekl, musí vycházet z lidského nazírání na svět.

ve skutečném lidském prožitku, tedy z lidského světového názoru.

V obecném nazírání, v tom „lidském světovém názoru“ na rozdíl od výběrového nazírání vědy je základní dané něco zcela jiného než inventář jednotlivin a jejich vzájemného působení. Vychází především od smyslu, a to zcela konkrétně. I v tom nejběžnějším prožitku nezaznamenávám na prvním místě pohyb tělesa v prostoru, nýbrž jeho smysl, třeba to, že mě přítel zdraví kývnutím ruky. Teprve druhotně, v rámci celkového smyslu, mohu své nazírání různě zúžit a všimnout si třeba stažení svalů, ruky pozdvižené do horizontální polohy, prstů otevřených, u sebe, nadzviženého palce či modulace zvukových projevů. Prvotním, rámcovým daným je tu však smysl: přítel mě zdraví.

Z lidského na rozdíl od vědeckého světového názoru je smysl prvotním daným i v prožitku světa. Svět se tu jeví jako nesmyslný, hmota v pohybu. Tak se jeví jen v úmyslně omezeném vědeckém nazírání, ne snad proto, že takový „skutečně je“, nýbrž jen proto, že věda tak musí svůj názor předem omezit, má-li splnit svůj vlastní smysluplný úkol. V základním, předem neomezeném lidském nazírání se mi svět představuje jako smysluplný a hodný úcty. Pozorují přírodu kolem sebe. (Dokončení na str. 12)

Sloupek informací

**o federálním slepenci národů
komunistické Jugoslávie
po 40 letech
od jeho Titova slepení.**

Jugoslávie 1986

Loňské 40. výročí vyhlášení federativní republiky bylo v Jugoslávii málo slavnostní. Řečníci sice právem konstatovali, že SFRJ v uplynulých čtyřech desetiletích upevnila svou suverenitu i mezinárodní postavení, že globální produkce hospodářství vzrostla sedmkrát a národní důchod na jednoho obyvatele pětkrát, a že se společenské a existenční podmínky občanů podstatně změnily. Avšak oslavy byly zastíněny složitou hospodářskou i politickou krizí.

O této krizi mluví a píší v poslední době všichni - v Bělehradě lidé na ulici, kritičtí intelektuálové i představitelé Svazu komunistů a vlády, na Západě seriózní i senzacičtiví publicisté, a v zemích sovětského bloku - zejména také v Československu - škodolibí „kritičtí přátelé“. Jugoslávský hřích hledání vlastní socialistické cesty není v Moskvě ani v Praze zapomenut ani prominut, a těžkostí na této cestě jsou vždy vítanou příležitostí k nepřímému ospravedlnování „reálně socialistického“ konzervatismu.

□

Znepokojující čísla

Jugoslávské „socialistické tržní hospodářství“, které v padesátých a šedesátých letech vykazovalo impozantní přírůstky, zápasí již od poloviny sedmdesátých let s velkými těžkostmi. Po zostření krize v letech 1981-82 - a na nátlak Mezinárodního měnového fondu a Světové banky - byl na jaře 1983 vypracován „program ekonomické stabilizace“. Výsledky roku 1984 svědčily o jistém oživení, avšak v roce 1985 se stala situace znovu alarmující.

Inflace dosáhla 80 %, a stálý růst cen - během r. 1985 o 79 % - výrazně snížil životní úroveň: od r. 1980 poklesly reálné příjmy obyvatelstva nejméně o jednu třetinu. Podle různých odhadů ocitlo se 8 až 9 milionů Jugoslávců na hranici existenčního minima anebo dokonce pod ní, a sociální rozdíly ve společnosti se prohloubily. Zemědělství s permanentně nízkou produktivitou bylo postiženo tvrdou zimou i letním suchem a produkce prudce poklesla. S kupní silou dináru klesající pracovní disciplína, obtíže se zásobováním energií a

surovinami, nedostatečná investice strojírenského parku, špatná organizace práce v podnicích a drastické snížení investic - na pouhou třetinu úrovně z r. 1980 - snížily produktivitu i produkci v průmyslu. Počet nezaměstnaných překročil milion, i když více než 800,000 jugoslávských občanů hledalo práci a obživu v zahraničí. Devizové příjmy z exportu a turistiky byly z větší části užívány nekontrolovatelně a pohlcovány úroky a splátkami zahraničního dluhu ve výši 20 miliard dolarů. Jugoslávie byla nucena zvýšit zadlužení novými zahraničními půjčkami, a i když v lednu 1986 dosáhla dohodou s Mezinárodním měnovým fondem odkladu splátek a úroků, zůstalo zadlužení spolu s obtížemi na světovém trhu mlýnským kamenem na krku bělehradské vlády.

Ta se v uplynulém roce i na počátku roku 1986 snažila zastavit nepříznivý vývoj. Předsedkyně vlády Milka Planincová jednala jak v Moskvě tak ve Washingtonu a s vládami mnohých zemí EHS (Evropské hospodářské společenství) o úvěrových a obchodních ulehčeních. Mohla počítat s jistým porozuměním, protože žádný ze zahraničních partnerů si v této chvíli nepřeje zhroutení jugoslávského hospodářství, které by mohlo destabilizovat vztahy Západ - Východ v Evropě. Jugoslávie se ovšem z dobrých důvodů nemůže a nechce zcela podřídit zájmům a pravidlům hry, které jí jsou jak z Východu tak ze Západu často vnucovány.

Byl vydán nový zákon o „joint ventures“ (společenských projektech), který měl zvětšit zahraniční investice v zemi, a byla provedena některá ulehčení pro drobné soukromé podnikání. V září 1985 byl přijat zákon o větší závaznosti celostátního plánu pro některá odvětví, a byl také vypracován návrh pětiletky 1986-1990 s cílem čtyřprocentního růstu národního důchodu ročně a radikálního snižování inflace. Zákon o centralizovanějším hospodaření s devizovými prostředky byl však zpožděn pro odpor jednotlivých republik, a obrát v hospodářském vývoji se nedostavil. V lednu 1986 došlo k dalšímu zvýšení spotřebitelských cen, a i když ústřední výbor SKJ i federální vláda a skupština ohlásily některá opatření k nápravě, musel i orgán SKJ „Komunist“ konstatovat, že „nikdo si není jist, zda Jugoslávie vstupuje do r. 1986 jako těžce nemocný, anebo jako rekonvalescent.“

□

Obtížný státní útvar

I mezi těmi, kteří dříve obdivovali jugoslávské hledání vlastní cesty, není teď nouze o nejčernější prognózy. Zapomíná se přitom, že Jugoslávie byla a je již od svého vzniku v r. 1918 nejkomplikovanějším a nejobtížněji ovladatelným státním útvarům v Evropě, a že její občané byli vždy odsouzeni k přežívání jedné krize za druhou. Činili tak často dramaticky, avšak ještě častěji s velikou trpělivostí - jako by přinejmenším tušili, že žádné mocenské a společenské uspořádání není a nebude s to řešit složité jugoslávské problémy jednoduše a v krátké době. Ukazuje se jen, že to platí i o svérázném „samosprávném socialismu“. Bylo fascinující, když se r. 1958 v programu SKJ objevila teze: „Nic není tak svaté, aby nemohlo být překonáno a nahrazeno něčím ještě svobodnějším, ještě pokrokovějším, ještě lidštějším!“ Těživé historické dědictví Balkánu se však ukázalo - a ukazuje - jako málo příznivé pro její převádění v praktickou politiku.

Sama geopolitická situace Jugoslávie zůstává dostatečně komplikovaná. Země sousedí se třemi státy Varšavské smlouvy, a i když se vztahy s SSSR a jeho satelity staly klidnějšími a hospodářská spolupráce se zeměmi RVHP dokonce velmi rozvinutou, nezapomněla Moskva na svůj zmařený sen o přístupu k břehům teplého Středozemního moře, a z Bulharska vanou občas studené větry starého sporu o Makedonii.

Dva sousední státy - Itálie a Řecko - jsou členy NATO, a i když i s nimi jsou nynější vztahy korektní, nejsou napětí z minulosti zcela zapomenuta. Totéž platí o neutrálním Rakousku se slovinskou menšinou. Vztahy s Albánií jsou již po desetiletí velice napjaté, a problémy s albánskou menšinou v Kosovu v posledních letech je jen zhoršily. Na vojenských blocích nezávislá zahraniční politika Jugoslávie zajišťuje suverenitu a je důležitým faktorem vnitřní soudržnosti státu, avšak úplnou bezpečnost v rozdělené Evropě neposkytuje. Výdaje na věrohodně silnou vojenskou obranu jsou nevyhnutelnou zátěží hospodářství.

Obyvatelé Jugoslávie mají své kořeny ve velmi rozdílné minulosti a ve třech velmi odlišných kulturních a civilizačních sférách, charakterizovaných převládajícím náboženstvím: římskokatolickým na západě, řeckooortodoxním ve středu a islámským na jihovýchodě země. I když se kulturní a civilizační

rozdíly i role náboženství časem zmenšily, nezmažely. Katolicismus ve Slovinsku a Chorvatsku zůstává zdrojem určitých napětí, a v poslední době se objevily i některé nepřímé vlivy fundamentalismu mezi muslimským obyvatelstvem.

Jugoslávie je však především státem mnohonárodním v extrémním rozsahu toho pojmu. K pěti historickým národům - Srbům, Chorvatům, Slovincům, Černohorcům a Makedoncům - přibyli od r. 1961 jako národ uznání „muslimové“. Mluví se třemi hlavními jazyky a píše dvěma abecedami. V zemi žije dalších dvacet (!) národnostních menšin, z nichž Albánci jsou dokonce početnější než Slovinci. Aby se ulehčilo těm, kdo necítí doma v žádné skupině této mnohosti, byla zavedena i kategorie „Jugoslávci“. Z minulosti přežívají nacionalistická napětí, zejména mezi Srby a Chorvaty, a nedávno potlačené nepokoje Albánců v Kosovu svědčí o nebezpečnosti těchto napětí.

Mnohotvárnost komplikují mimořádně veliké vývojové rozdíly mezi jugoslávským „severem“ a „jihem“. Zatímco Slovinsko, Chorvatsko, Vojvodina a část Srbska jsou poměrně průmyslově vyvinuté země, v nichž je vytvářen podstatný díl národního důchodu - Slovinsko s 8 % obyvatel např. vytváří více než 25 % příjmů z vývozu, jsou část Srbska, Bosna - Hercegovina, Černá Hora, Makedonie a Kosovo velice zaostalé a extrémně chudé. Rozdíl v životní úrovni jugoslávského „severu“ a „jihem“ je větší než rozdíl mezi Sicílií a Skandinávií. Zatímco Slovinsko má jen 1,3 % nezaměstnaných, má jich Kosovo více než 30 %. S rozvojovým fondem ve výši dvou procent národního důchodu má federální vláda působit k rychlému vyrovnání těchto rozdílů. Pomoc je však často umístována málo efektivně, bohaté republiky jsou nespokojeny, že nemohou podržet vše, co vytvářejí, chudé republiky a oblasti jsou nespokojeny, že nedostávají tolik, co potřebují - a rozdíly se příliš nezmenšují. I dobré úmysly se obracejí ve svůj opak: k neklidu v Kosovu např. přispívá, že bylo vybudováno albánské školství v takovém rozsahu, že pro novou albánskou inteligenci zdaleka nestačí pracovní možnosti v oblasti. Nynější často vypjatá nacionální a regionální rivalita má spíše hospodářské a sociální než etnické a historické kořeny.

(Dokončení na str. 4)

HLAS NÁRODA

(VOICE OF THE NATION)

(USPS 291-62000)

Tydeník, věnovaný zájmům amerických Čechů, čs. exilu
a potřebám našich drahých doma

BOHU, CÍRKVI, NÁRODU

YDÁVA KAŽDOU SOBOTU:

„VELEHRAD“, ČESKOAMERICKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO,

PUBLISHED EVERY SATURDAY BY:

CZECH-AMERICAN HERITAGE CENTER, INC.

2657-59 S. LAWDALE AVE. CHICAGO, ILL. 60623

Telefon: 762-2044

EDITOR - RÍDE: Father VOJTECH VIT, O.S.B.
s redakčním kruhem

POSTMASTER: Send address changes to:
HLAS NARODA, 2657-59 S. Lawdale Ave. Chicago, Ill. 60623

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILL.

Subscription prices: Roční předplatné:

BY MAIL: In US per year \$30

To Canada per year US \$33

Overseas per year \$35

BY AIR MAIL: \$30 + AIR STAMPS

První poradce a zastupce: Henry T. SYNEK
111 West Washington Str. Suite 1360, Chicago, Ill. 60602
(312) 263-6060

Redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit,
aniž by tím byl změněn jejich původní obsah.

June 21, 1986 — Vol. XI, No. 26.

Dr. Vladimír Dostál:

V exilu nám opět zemřel jeden významný český sedlák

In memoriam Leopolda Slívy

V pátek 6. června 1986 zemřel v New Yorku jeden z patriarchů krajské obce, Leopold Slíva. V listopadu by se byl dožil 90 let. V zesnulém odešel svérázný politik demokratické éry, typický představitel svobodného selství a v exilu artikulovaný tlumočnický národních aspirací.

Po návratu z ruských legií, kde byl mladý moravskoslovácký rolník účastníkem jejich bojů a osudů, s živelným zájmem se Slíva včlenil do života své vesnice a postupně do veřejného života okresu, kraje a země k obnově zemědělství, vyčerpaného válkou. Nešlo jen o obnovu výrobnosti zemědělství, ale i o nový jeho vývoj: přivést rolnictvo do moderní doby svobodného státu, aby se mohlo stát základním pilířem demokratického života a zdravou složkou národní společnosti. Zvýšením a zušlechtním prvovýroby se budoval její národohospodářský význam a moderní podnikatelská úroveň. A protože čs. zemědělství mělo malozemědělský charakter, stavovská svépomoc byla vedle veřejné péče účinnou cestou ke

zvelebování výroby a zvyšování životní úrovně rolnictva i venkova vůbec. Stavovská svépomoc, vyjádřená v družstevní myšlence, našla v Leopoldu Slívovi již od samého počátku jeho veřejného působení horlivého stoupence a hlavně pracovníka. Osvědčil se jako schopný organizátor lidového peněžnictví, výrobních a prodejních družstev, pěstitelských a chovatelských organizací; později také v družstevním průmyslu zemědělském, jmenovitě cukrovnickém a lihovarnickém. Na tomto poli se jeho talent a pracovitost rozvinuly a uplatnily v největší míře. V úzké spolupráci s nadaným moravským organizátorem družstevním a průmyslovým - Viktorem Stoupalem - se Slíva zasloužil významně o hospodářské posílení zemědělství a tím i o politické uvědomění moravského venkova. V uznání jeho práce a schopností vyslal jej v roce 1935 volební kraj uhersko-hradištský do zákonodárnyho sboru jako poslance Republikánské strany. To byla pro Slívu další vlivná základna pro práci ve prospěch zemědělství, ale také cesta, jak sledovat v branném výboru sněmovny stěžejní zájmy státu v době, která již byla nabita předtuchou neblahého vývoje. V r. 1938 byl zvolen předsedou

Svazu čs. legionářů; to bylo již v situaci, kdy měřítkem pro tuto funkci byla především osobní statečnost a hluboký smysl pro národní zodpovědnost. Tyto charakterové rysy jej samozřejmě přivedly do odbojové práce s generálem Eliášem a Rudolfem Beranem, když byl nastolen Protektorát a vypukla válka. Osobně, s rodinou i svými důvěrníky, organizoval útek politických a vojenských osobností za hranice, nejdříve přes Polsko, pak přes Slovensko a Maďarsko. Jako legionářský představitel se stal středem pozornosti říšského tisku a nacistického a protektorátního mocipána Franka, což mělo za přirozený důsledek vězení v koncentračních táborech.

Nezlomen utrpením byl Slíva po válce znovu získán jako respektovaná osobnost ve svém kraji pro účast v politickém životě, i když jeho strana byla „Košíckým programem“ vyřazena. Poválečné poměry zmenšily možnosti zemědělského poslance, ale Slíva poctivě usiloval hájit zájmy svého stavu. Také ochotně a bez bázně šel vydat svědectví ve prospěch nespravedlivě pronásledovaných, které komunistická strana likvidovala při budování své výlučné moci ve státě.

V exilu v USA byl Slíva spoluzakladatelem Rady svobodného Československa, avšak později se již neúčastnil práce v ní, když neuspěla v úsilí začlenit organizačně všechny politické složky z první republiky.

Leopold Slíva byl výrazným synem Moravského Slovácka; pocházel se Šumic a byl odchovancem selských rodinných a náboženských tradic, které udržoval s hlubokým citovým příklonem ke své půdě a zemi. Jeho povahu a charakter by dobře vystihovaly verše Sládkových Selských písní. Náboženská hloubka jeho rodu, rodinná úcta a láska jsou duchovním majetkem i jeho přítomné rodiny. Její americká část a též dvě dcery ze staré vlasti se o něho obětavě a s láskou staraly v jeho pokročilém stáří, když ztratil zrak a byl po dlouhou dobu upoután na lůžko.

Popel Leopolda Slívy bude vrácen rodné zemi, jejíž pokořený lid znovu pevně doufá ve splnění svých národních tužeb a věří v Boží spravedlnost.

Krajská obec a její náboženská skupina u Panny Marie Karmelské se rozloučila se zesnulým v Kučerově pohřebním ústavu v Astorii a při mši svaté u Panny Marie Ustavičné Pomoci na Manhattanu.

Jára Kohout:

Za v Praze zesnulým českým písničkářem Jardou Mottlem

Dostal jsem poštou na svoji adresu oznámení, neboli parte, že mi ve staré vlasti odešel zase jeden kamarád. Písničkář Jarďa Mottl, dal si do uzlíčku svoje písničky a „zastřelil“ jak to říká doktor Steinbach. Tomu se to říká, když mu je teprve 92 let! Musím Mařence Mottlové, rozené Peřinové, napsat několik potěšujících řádek. To nám to uteklo.... Je to pár měsíců co umřel jiný, také zlatý člověk z této komediantské party. Karel Vlach - dirigent jazzového orchestru. A tak jde jeden za druhým. Na každého to musí přijít. Mně je 82, Karlovi bylo teprve 73, Jarďovi Mottlovi bylo 86. Budiž mu země lehkou! Na parte stálo Jaroslav. Jemu nikdy nikdo však neřikal Jaroslav. Mně také neřikají Jaroslav. Já bych na to neslyšel. Já jsem stařec, ale stále Jára.

S Mottlem jsme jako mladí chodili do tančiren, které byly v Melantrichu na Václaváku. On tam chodil s mladším bratrem Božou. Oba kluci hezcí. Jarďa se tam seznámil se svou nastávající, kterou si vzal, a s kterou to táhnul až do konce. Nejvíce se mu líbilo trampování a psaní písniček pro „Ztracenku“. Nakonec to i vynášelo korunky z Ochranného sdružení autorského. Hlavní píseň kterou ještě dnes každý zná byla: „Maminko, mámo šel bych rád, na hřbitov k vám si zaplatat.“ Tak již je i sám u maminky.

Když jsem měl divadlo, Jarďa v mnoha směrech pro mne pracoval jako autor - zlepšovatel. Za těch pětadvacet let, kdy jsem v Praze denně hrál, jsme se viděli velmi často v kavárně Rokoko. Jednou jsem v roce 1926 natáčel gramofonové desky s Ferencem Futuristou v Berlíně a on tam natáčel pro „Odeon“ ve vedlejším sále písničky se Setlerama, kde zpíval ve sboru. A to byl výborný sbor! Byli v něm i Jára Pospíšil - později slavný tenor operet a Olda Kovář, který v mém divadle se učil hrát a jako zpěvák se dostal až do opery Národního divadla.

Na klavír je doprovázel Gollwel.

To byly začátky. Nakonec to Mottl spočítal a napsal víc než 1000 písniček.

Několikrát Jarďa přiletěl za „tání“ i do Ameriky na návštěvu a tak jsme si vše mohli řádně vyloužit v autu na cestě na Niagaru nebo do Kanady.

Jednou byl společně s Karlem Vlachem u mne v mém domě. Když žili, tak se to nesmělo říkat.

Začínal jsem u divadla v Areně na Smíchově a Mottl tam také byl u ředitele Fencla s Edou Ingríšem, žijícím dnes v Kalifornii, a s Kořínkem, který si dal jméno doktor Brom a stal se slavným filmovým režisérem, Jarďa Mottl pro mne napsal ku příkladu pro film „Miláček pluku“, pijáckou písničku: „Já mám dnes o sklo víc a z Plzně polovic, to že byla prima kvalita...“ atd.

Jarďa Mottl se pohyboval hlavně v zákulisí divadel a filmů. Psal scénáře pro ty nejlepší režiséry. Psal hry divadelní a někdy se pouštěl i do melodií písní při kytaře. Spolupracoval s Tobísem, Špilarem, Mírovským, Rohanem, Emanem Fialou, Karlem Melíškem. Ti první čtyři byli moji spolužáci. Jarďa byl ze Smíchova a my jsme byli z Vinohrad, ale to nám nevařilo, abychom se setkávali na Starém Městě ve vinárnách, kde se vše po nocích psalo a připravovalo. Karel Hašler, E. A. Longen, Franta Sauer a Vlasta Burián nás chodili „různými šaškárnama“ zdržovat, když jsme v potu tváře, vždycky narychlo, psali nové hry pro divadlo.

„Praha je krásná, když se den rozednívá, staletí lidem zpívá...“ anebo „Když večer nad Prahou, hvězdičky zaplanou, jen Vltava se třeptá a řítí se tmou“. Tyto písně napsal, nyní Jaroslav s Josefem Stelibským.

A na konec kousek z básníka Mottla:

„PROČ NĚKDO MARNĚ ZTROSKOTÁ NA NESPLNĚNÁ PRÁNÍ, VŽDYŽ VŠECHNO KOLEM ŽIVOTA JE K NEDOMILOVÁNÍ.“
Zemřel 31. března 1986 v Praze.

Ze zasedání Výkonného výboru Čs. republikánské strany v exilu

Výkonný výbor Československé republikánské strany v exilu zasedal dne 31. května t.r. v Clevelandu. Sešli se zástupci z New Yorku, z Chicaga, z Kanady, z Clevelandu a řada plných mocí došla poštou i ze zámoří předsedovi Martinu Hrabíkovi, který zasedání zahájil v 1 hod. odpo. a řídil průběh jednání.

Povstáním byla uctěna památka zesnulých členů Výkonného výboru. Následovaly zprávy o činnosti strany v zahraničí, a o ohlasech posledního vydání „Noviny“ referoval Přemek Kocián. Dále se hovořilo o politicko - hospodářské situaci v Československu a o současném napětí v různých částech světa. Debaty se plně zúčastnili Martin Hrabík, František Slíva (dnes již †), Dr. František Doubrava, Dr. Vladimír Dostál, Marie Jemelková - Hájková, Jaroslav Rabas, Bohumil Sýkora, Jan Reban, Přemek Kocián a Václav Vostřez.

Bylo vzpomenu Ing. Václava Zolmana z Chicaga,

pravidelného účastníka schůzí Výkonného výboru, který se zotavuje po těžké operaci. Zdravice k narozeninám byla zaslána paní Heleně Černé - Švehlové.

Dr. Vladimír Dostál se rozhovořil o knize na ministerského předsedu Antonína Švehlu, kterou píše a připravuje pro tisk. Úvodní kapitola byla členy nadšeně přijata. Vyúčtování posledních svou čísel „Noviny“ přečetl Jan Reban, revizi účtů provedli Jaroslav Rabas a František Slíva.

Při nastávajících volbách požádali přítomní Martina Hrabíka, aby zůstal i nadále ve své předsednické funkci, který však odůvodnil nutnost změny a doporučil za předsedu Dr. Vladimíra Dostála z New Yorku a za místopředsedu Přemka Kociána z Clevelandu. Na návrh Dr. Františka Doubravy byli oba zvoleni. Martin Hrabík se stává čestným předsedou, Dr. Vladimír Dostál předsedou a Přemek Kocián místopředsedou.

I když byla Republikánská strana před 41 roky zakázána a půda v padesátých letech zkonfiskována, neustaneme usilovat o svobodné zemědělství a svobodné půdě. jr.

MINARIK'S BAKERY

FINEST CZECH PASTRIES AND COOKIES
WE SPECIALIZE IN
PARTY AND WEDDING CAKES

- Všechny pečlivé a cukrářské výrobky
- Evropské speciality
- "Special Homemade" cukroví
- Velmi chutné máslové housky a strůdli

5832 W. Cermak Rd, Cicero, Ill. 60650
OLympic 2-2854

Možno
objednat
telefonem:
laskavě
a rychlá
obsluha česky
i anglicky

DOBA "BĚHEM ROKU"

13. NEDELE „BĚHEM ROKU“

VSTUPNÍ MODLITBA: Bože, svou milostí jsi nás přijal za vlastní - a chceš, abychom byli syny světla. - Dej, ať nás nezavalí temnoty bludů, - nýbrž vždycky ať nás ozařuje jas tvé pravdy. - Skrzej tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána a Boha, který s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.

1. ČTENÍ Z PRVNÍ KNIHY KRÁLOVSKÉ.

(1 Král 19, 16b, 19-21)

Hospodin řekl Eliášovi: „Elizea, syna Šafatova z Abel Mechola, pomaz za proroka místo sebe!“

Když Eliáš odešel z hory, našel Elizea, syna Šafatova, jak právě oral. Měl před sebou dvanáct spřežení, on sám byl na dvanáctém. Eliáš šel kolem něho a hodil na něj svůj plášť. Elizeus opustil býky, běžel za Eliášem a řekl: „Prosím, ať mohu políbit svého otce a svou matku a pak půjdu za tebou.“ Eliáš odpověděl: „Jdi a vrať se; co jsem ti měl učinit, to jsem udělal.“

Elizeus se tedy od něho vrátil, vzal spřežení býků, zabil je, na jejich postroji uvařil maso a dal je lidem k jídlu. Pak vstal, šel za Eliášem a sloužil mu.

2. ČTENÍ Z LISTU

SVATÉHO APOŠTOLA PAVLA GALAŤANŮM.

(Gal 5, 1, 13-18)

Bratři! To je svoboda, ke které nás osvobodil Kristus. Buďte v tom tedy pevní a nenechte se zase zapřáhnout do toho otrockého chomoutu.

Bratři, vy jste byli povoláni ke svobodě. Ta svoboda však nesmí být záminkou vracet se ke starým způsobům. Spíše si láskou navzájem posluhujte. Celý Zákon totiž ve své plnosti je obsažen v jediné větě: „Miluj svého bližního jako sebe.“ Jestliže se však mezi sebou koušete a trháte, dejte pozor, abyste jeden druhého nepohltili!

Chci říci toto: Žijte duchovně, a nepropadnete žádostem těla. Tělo totiž touží po něčem jiném než duch, a duch zase po něčem jiném než tělo. Jsou to věci, které si navzájem odporují, takže nikdy neděláte, co byste chtěli. Jestliže se však necháváte vést stránkou duchovní, nejste už pod Zákonem.

SLOVA SVATÉHO EVANGELIA PODLE LUKÁŠE

(Lk 9, 51-62)

Když se přibližovala doba Ježíšovy smrti, pevně se rozhodl jít do Jeruzaléma a poslat před sebou posly. Vydali se na cestu a přišli do samarské vesnice, aby pro něho vše připravili. Ale tam ho nepřijali, protože měl namířeno do Jeruzaléma.

Když to uviděli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, chceš, ať svoláme oheň s nebe, aby je zahubil, jak to udělal Eliáš?“

Obrátil se a pokáral je: „Nevíte, jakého ducha máte. Syn člověka nepřišel lidi zahubit, ale zachránit.“ A šli do jiné vesnice.

Když se ubírali po cestě, kdosi mu řekl: „Půjdu za tebou všude, kam půjdeš.“

Ježíš mu však odpověděl: „Lišky mají doupat a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kam by hlavu složil.“

Jinému řekl: „Pojď za mnou!“

On odpověděl: „Dovol mi, Pane, abych šel napřed pochovat svého otce.“

Řekl mu: „Nech, ať mrtví pochovávají své mrtvé. Ale ty jdi a všude zvěstuj Boží Království.“

A jiný mu řekl: „Půjdu za tebou, Pane. Ale napřed mi dovol, abych se rozloučil se svou rodinou.“

Ježíš mu řekl: „Nikdo, kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro Boží království.“

Kdy bude ve světě lépe?

Tak se ptají mnozí lidé. Přicházejí s různými recepty. Snaží se zvýšit životní úroveň: zabezpečit pro každou rodinu ledničku a televizi, zajistit hojnost všeho: jídla pití; umožnit každému mít auto a chatu pro víkendy. A lidé nejsou opravdu šťastní.

Třeba hledat jinou odpověď. Nesnažit se uspokojit jen hmotné a fyzické potřeby člověka, ale nabídnout mu něco víc.

Pravdou zůstává, že posledním smyslem společnosti vůbec a demokracie zvláště - je člověk. Chceme-li zajistit lepší budoucnost, pak musíme vědět, co člověk je a co potřebuje.

Nestrannému a nezaujatému pozorovateli - a to už poznali i pohanští filosofové - je zřejmé, že člověk je bytost složená ze dvou podstatných částí, které nazýváme tělo a duše. Všechny pokusy vysvětlovat člověka jen jako pouhou hmotu (materialismus) nebo jako pouhého ducha (idealismus) zklamaly. A musí nutně zklamat, neboť odporují údajům vědomí a zkušenosti.

O hmotné stránce člověka málokdo pochybuje, zvláště dnes. Na co se zapomíná, je duchovní stránka - na jeho duši, která proniká tělo, dodává mu jednotu, organizaci a života. Duše je také zdrojem vlastního života, který se projevuje myšlením a svobodnou vůlí. To jsou dvě příznačné činnosti, které jednak dokazují existenci duše a zároveň odhalují její duchovní povahu. Svou duchovností se člověk upevňuje ve svém lidství, nesmírně se obohacuje svou činností a nabývá důstojnosti a hodnoty osoby.

Duchovnost lidské bytosti se projevuje především vědomím, t.j. schopností poznat sám sebe a svobodnou činností své vůle, čili možností jednat z vlastního podnětu.

Lidská bytost je rozdělena ve dva světy. Ve světě tělesném vládne přítomnost a determinismus,

ve světě duchovním poznání a svoboda. Hranicí mezi oběma světy je vědomí. Člověk roste jako rostlina, poznává smysly jako živočich, ale rozumem poznává, jak je to jen jemu vlastní. Co se odehrává pod prahem vědomí, děje se nutně, deterministicky. Nad hranicemi vědomí - v oblasti ducha - se však člověk pohybuje svobodně, cítí se pánem svých činů. Proto je ovšem také odpovědný za své činy.

Člověk žije v hmotném těle, neztotožňuje se však s tělesností, nýbrž ji přesahuje. Jeho myšlení a svoboda nejsou podřízeny hranicím těla. A ježto je vnitřně ve své duchovní činnosti na hmotě nezávislý, je na ní také nezávislý ve svém bytí. Proto duše přežívá rozklad těla - je nesmrtelná.

Když pak pozorujeme člověka, nacházíme v duchovní oblasti: tíhnutí k pravdě, touhu po kráse a úsilí o dobro - které ho vedou stále dál, za hranice dosažených mezí; člověk v sobě odhaluje touhu po nekonečnu. Cílem jeho tužeb nemůže být nic jiného než Nekonečný - Bůh. Jen v něm může lidská bytost nalézt své dokonalé uplatnění.

Vztah, který váže člověka k Bohu, je nejhlubší ze všech; podle něho se musí řídit všechny jiné vztahy: k sobě samému, k jiným lidem, k hmotnému světu a ke společnosti. Na otázku, jak se má člověk chovat k sobě samému, vzhledem ke světu a jiným lidem, je stále stejná odpověď: jak to vyžaduje jeho vztah k Bohu, nebo tak, aby tím dosáhl svého konečného cíle, to je Boha. A z tohoto poměru k Bohu vyplývá a na něm se zakládá velikost a důstojnost člověka jakožto osoby: je to důstojnost bytosti určené žít v jednotě poznání a lásky s nekonečným Bohem už zde v čase, a ještě více mimo čas - na věčnosti.

Když pozná člověk tuto svou důstojnost a bude podle toho jednat - potom bude on dobrý a na světě bude lépe.

P.P.

SLOUPEK INFORMACÍ

(Dokončení ze str. 2)

Krise federalismu a samosprávy

Z krachu unitárního a dik-tátorského „království Srbů, Chorvatů a Slovinců“ a z ruin druhé světové války, v níž Jugoslávie ztratila 11 % obyvatelstva, vyvedli jugoslávští komunisté osvobozený stát jako federaci šesti více méně národních republik se dvěma národnostními autonomními oblastmi. To bylo bezpochyby jediné možné státoprávní řešení složité národnostní situace. I tak ovšem zůstaly části jednotlivých národů, zejména Srbů, roztroušeny jako silné menšiny ve více republikách. Srbové se mimo to vždy cítili omezováni ve své suverenitě existencí obou autonomních oblastí, protože tyto oblasti - ač součást Srbské republiky - dostaly ve federálních orgánech prakticky stejná práva jako republika, a mohly blokovat prosazování jejich globálních zájmů. Nedávno vystoupila např. velká skupina srbských intelektuálů s protestem proti vystěhovalctví Srbů z Kosova, které ovšem albánská správa oblasti mlčky vítá.

S pozdějším zavedením un-ikátního systému společenské samosprávy, s bojem proti centralistickému etatismu, s odstraňováním závazného ekonomického plánování a přechodem k tržnímu hospodářství, a zejména pak novou ústavou z r. 1974 a novým zákonem o samosprávě z r. 1976 vyvinuly se pravomoci republik, oblastí, obcí a podniků v takovém rozsahu, že jednotná hospodářská politika federace a jednotný trh v zemi byly oslabeny až na hranici rozpadu. S takovými vedlejšími účinky jinak nesporně pozitivních systémových změn nikdo včas nepočítal.

Orgány samosprávy v podnikcích a obcích příliš často sledují jen lokální a krátkodobé zájmy; investice nejsou koordinovány, jsou umístěny nesprávně, místní odpor proti nevyhnutelným úsporným opatřením a proti racionalizaci se snadno prosazuje. Současně jsou volené orgány samosprávy s příliš častou rotací svých funkcionářů málo odolné proti dominanci mnohem lépe informovaných a zapracovaných byrokratů a technokratů, a těžko se orientují v labyrintu nesčetných zákonů a nařízení. Leo Mates nedávno konstatoval, že „demokracie pracujících nefunguje, rozhodují manažeři“; jiní - např. Slavko Goldstein - naopak požadují více autority a pravomoci pro ředitele a odbor-

Do New Yorku a okolí

S & M PORK STORE

Evropské a zvláště československé
uzenářské speciality
Prvotřídní maso všech druhů
masné výrobky -
i dle Vašeho přání

Josef Skrkon

35-10 Ditmars Blvd.

☎ (718) 278-8468

Astoria, L.I. City, N.Y. 11105

599-4372

ROZPOČTY ZDARMA

Independent Glass Service
VEŠKERÉ SKLENÁŘSKÉ PRÁCE

KOVOVÁ DVOJITÁ OKNA (STORM WINDOWS)
PLEXIGLASS - ZRCADLA

8014 SOUTH NATCHEZ AVENUE

BURBANK, ILLINOIS 60459

WILLIAM KRATKÝ

evropsky vyučený sklenář u dědy a otce v Československu

níky. Chyby podniku a obcí i tvrdé důsledky trhu, které by příliš ohrožovaly zaměstnanost a životní úroveň. „napravuje“ stát subvencemi, výhodnými úvěry, cenovým moratoriem a podobnými zásahy, které pak funkci trhu silně omezují. Správný poměr mezi působením trhu a regulativními zásahy státu nebyl dosud nalezen.

Ve federálních orgánech v Bělehradě, které jsou důsledně sestaveny z reprezentantů jednotlivých republik a oblastí, nemůže být podle ústavy přijato žádné usnesení bez úplného konsensu, to jest proti vetu některé republiky nebo oblasti. Výsledkem jsou slabé kompromisy, které mimo to umožňují různé interpretace. Regionální a lokální zájmy zastihují zájmy celostátní. Těžisko politického, hospodářského i kulturního života se přesunuje z Bělehradu do republik a oblastí. Osm národních mocenských elit si vzájemně konkurují, a Jugoslávie se proměňuje ve více méně volnou konfederaci osmi jednotek s velice slabou ústřední mocí. Předsedkyně vlády Milka Planincová konstatovala v prosinci 1985, že „se od federální vlády žádá politika, pro kterou nemá ani kompetenci ani autoritu.“ Předseda Ústavního soudu Srbska Nejdard Pašić napadl „přehnaný princip jednomyslnosti“ a „téměř patologický strach z větší moci centra“. I ústřední výbor SKJ byl nucen přiznat, že „určité principy soudržnosti federace byly narušeny“. Debata o tomto problému je vzrušená, protože mnozí skutečně označují každou tendenci k posílení moci federálních orgánů za návrat k zavrženému byrokratickému centralismu - a nebezpečí nepochybně existuje. Racionálně uvažující účastníci debaty jsou ovšem zajedno, že Jugoslávie může i nadále existovat jen jako decentralizovaná federace a že principy společenské samosprávy nemohou být opuštěny; zdůrazňují však současně, že cesta k jednotnému trhu a ke koordinované hospodářské politice musí být nalezena.

□

Problémy Svazu komunistů

Dokud žil Tito, držel nejpalčivější rozpory a nejnebezpečnější tendence pod kontrolou, i když zdaleka ne vždy nenásilnými prostředky a bez mnohých vedlejších negativních účinků. Mnozí se domnívají, že příčiny dnešních těžkostí vznikly již v posledním období jeho vlády, protože se žádoucí vývoj systému brzdil. I současné kolektivní stranické a

státní vedení se všemi svými komplikacemi je organickým důsledkem situace, kterou vytvářel.

Tito vycházel z toho, že dostatečně integrující silou federace zůstane vždy Svaz komunistů s „vedoucí rolí“ ve společnosti a s demokratickým centralismem jako základním principem stranického života. Avšak principy jediné vládnoucí strany a demokratického centralismu v ní jsou za všech okolností problematické, a ve společnosti jako je jugoslávská - to jest ve společnosti s uvolněnou mnohostí zájmů ve všech jiných oblastech než v oblasti politické - vytvářejí zvlášť složitá problémy. I když Svaz komunistů - na rozdíl od stran zemí sovětského komunismu - neuplatňuje nejhrušší leninistické a stalinistické metody řízení, koliduje monopol jedné strany s jinak pluralistickým charakterem společnosti. V poslední instanci rozhodují i v Jugoslávii stranické orgány a straníční funkcionáři, a to i uvnitř samosprávy a mezi nimi. Brána k dominanci politické elity k byrokratismu a ke zneužívání moci není uzavřena.

Dlouhým výkonem výlučné a málo kontrolovatelné moci je i Svaz komunistů opotřebován a v mnohých ohledech kompromitován. Má vážné problémy s poklesem aktivity členů, zejména členů dělnických.

Ze 75,000 lidí, kteří v r. 1984 stranu opustili, bylo víc než polovina dělníků. SKJ je však i nadále uznáván jako garant státní nezávislosti a soudržnosti, a přes všechny negativní jevy není zasažen tak hlubokou krizí identity jako strany zemí sovětského bloku. I velká část kritiků režimu - např. Svetozar Stojanović - nahlíží, že v zemi neexistují ani předpoklady ani potřeba stranického pluralismu, že by takový pluralismus v daných poměrech jen zesílil desintegrační tendence, a že ve Svazu komunistů jsou stále ještě kreativní síly schopné novými reformami vyvést zemi z krize. Zdůrazňují však, že už bylo ztraceno mnoho času, a že reformy musí obsahovat hlubokou demokratizaci jak Svazu komunistů tak Socialistického svazu pracujících, a zesílení vlivu samosprávy výrobců při zmenšení vlivu „decentralizovaných“ národních mocenských elit.

Proti Titovým představám podlehl i Svaz komunistů silné nacionální „decentralizaci“. Stranické organizace v republikách a oblastech mají autonomii rozhodování, a federální ústřední výbor i jeho prezidium jsou voleny jen nepřímo

a fakticky sestavovány z republikových a oblastních reprezentací a z reprezentace komunistů v armádě. I při rotaci vedoucích funkcionářů se dbá na střídání představitelů republik. Ve střetávání „konzervativních“ a „progresivních“ nejsou obsaženy jen ideologické a politické rozdíly, nýbrž i zvláštní regionální zájmy, a kompromisy, postrádající jasnost a sílu. Na posledních zasedáních ústředního výboru SKJ byly diskutovány některé změny, mimo jiné přímo volby stranického vedení a omezení negativních účinků příliš časté rotace kádrů. Přípravy k letošnímu 13. sjezdu Svazu komunistů i k všeobecným volbám mají být podle předsedy prezidia SKJ Vidoje Žarkoviće využity k tomu, aby se „odhalily příčiny komplikované hospodářské i politické situace a ukázala se cesta k jejich překonání.“ Většina odpovědných a kritických lidí v Bělehradě si je vědoma toho, že tentokrát jde o skutečnou „zkoušku ohněm“, a mínění o schopnosti přestát ji se zatím velice různí. Někteří kritikové mluví již o nebezpečí „nevyléčitelného ochromení“ (Ljubomir Tadić) a o „monopolu bezmocnosti“ (Boris Nazarević).

□

Mnoho tváří dnešní skutečnosti

Hospodářský a sociální úpadek posledních let vyvolal přirozeně lidovou nespokojenost a obavy z budoucnosti. I když je ve svérázném jugoslávském systému tak či onak angažováno mnoho občanů - každý sedmý je např. nějakým delegátem v soustavě nepřímých volených orgánů - šíří se politická lhostejnost a únava. Mládež je tvrdě postihována nezaměstnaností, a její klesající zájem o společenské problémy je znepokojující.

Jugoslávská společnost se však i nadále vyznačuje značnou vitalitou, mimo jiné také pro svůj „jihoevropský“ charakter. Tak jako v Itálii, Španělsku či Řecku jsou lidé zvyklí „zařizovat se“ mimo špatně fungující oficiální struktury. Avšak nejen proto. Orgány společenské samosprávy fungují sice nespokojivě, avšak tvoří přece jen jistý ventil proti nekontrolovatelným výbuchům nespokojenosti. Zaměstnanci mohou diskutovat a prosazovat alespoň své lokální požadavky, jsou zvyklí konfliktům a naučili se s nimi žít. Nebezpečným jevem je ovšem skutečnost, že lidé jsou nuceni uspokojovat své materiální potřeby způsobem, který jednak demoralizuje a jednak dále zvětšuje hospodářský nepořádek: „druhá“

ekonomika s černým trhem a naturální směnou zboží a služeb rozkvétá i v Jugoslávii.

Represivní orgány státu zasahují tvrdě - i když míra tvrdosti se značně liší v jednotlivých republikách a je dnes pravděpodobně nejmenší v Srbsku a Slovinsku - proti každé „protistátní činnosti“, k níž se stále ještě počítají tzv. „verbální delikty“. Zásahy jsou tvrdší, jde-li o skutečné nebo domnělé projevy nacionalistického nebo separatistického extremismu ve spojení s takovou činností v exilu. Soudy však projevují značnou nezávislost na politické moci, a obhájci nejsou vždy zbabělí - ikdyž se vyskytují i případy opačné, zejména v Bosně - Hercegovině.

Současně je v dnešní Jugoslávii při debatě o společenských problémech značně „vysoko do stropu“, zejména mezi intelektuály a na společenskovedních pracovištích. V zemi probíhá relativně otevřená kritická diskuse, zčásti i v orgánech SKJ a ve sdělovacích prostředcích. Spisovatel Predrag Matvejević to nedávno charakterizoval takto: „V této zemi nemůžeme mnoho změnit, ale můžeme více méně všechno říci. Je tu sotva fungující demokracie, ale je tu velice mnoho svobody!“ Většinou jen nedostatek tvrdé valuty omezuje svobodu cestování do ciziny nebo nákup zahraničních novin, časopisů a knih. Kulturní život je nesrovnatelně volnější než v zemích sovětského bloku - na podzim byl např. jednou z nejprodávanějších a nejdiskutovanějších knih román Milana Kundery, na dvou scénách se hrály hry Václava Havla a srbochorvatské vydání knihy Zdeňka Mlynáře „Mráz přichází z Kremli“ se připravovalo.

Přesto, že někteří kritici režimu - např. Gajo Petrović - mluví i v Jugoslávii o „bezperspektivnosti teorie i praxe“ přece jen tam nebyl marxismus tak beznadějně proměněn ve zkamenělou liturgii jako v zemích sovětského bloku, takže společenská kritika může i nadále vycházet i z jeho zák-

ladů. Ani tak ožehavá témata jako nacionalistické excesy v osvobozovacím boji za války, tvrdosti vůči „stalinistům“ po roce 1948 nebo některé vážné Titovy omyly a chyby nejsou zcela tabuizovány. Konzervativní straníční funkcionáři protestují sice proti nekonformním názorům, proti „zanášení ideologického a politického pluralismu do SKJ“ (Josip Vrhovec) a proti „problematizování systému“ (Stane Dolanc), a moc zasáhne občas cenzurou nebo zákazem, ale diskuse se brutálně nepotlačuje. Ke zvláštnostem Jugoslávie vždy patřilo, že režim nelikvidoval relativně velkou nezávislost umění, vědy a zájmových organizací intelektuálů. Ve vědeckých a kulturně - politických časopisech lze číst palčivé analýzy úpadkových tendencí, a sjezd jugoslávských spisovatelů mohl na jaře 1985 provést - a publikovat - sžíravou kritiku zneužívání moci a pokusů omezovat tvůrčí svobodu.

Otevřenost diskuse svědčí o tom, že si jugoslávská společnost i přes mnohé úpadkové jevy podržuje určitou vnitřní dynamiku. Diskuse ovšem sama o sobě problémy nerozřeší. Dává však naději, že i východisko z aktuální krize bude nalezeno. Bude nepochybně komplikované, bolestivé a rozporuplné. Podstatné bude, zda se nepotlačí demokratické a samosprávné prvky systému ani v situaci, kdy některé jejich desintegrační důsledky musí být korigovány.

Jugoslávské hledání nesovětského socialistického modelu společenského uspořádání bylo hodné obdivu, když po r. 1948 bylo zahájeno a rozvíjeno: jeho dnešní krize je hodna pečlivého studia všemi, kdo myslí na budoucí východiska ze slepých uliček „reálného socialismu“ v zemích sovětského bloku. I oni pravděpodobně podléhají některým iluzím, které svými důsledky postihují jugoslávský dnešek, a poučení mohou být velice cenná.

(Zdeněk Hejzlar
Římské „Listy“, č.2, duben 1986)

LÉKÁRENSKÝ TELEFON: DOMÁCÍ TELEFON:

☎ 484-0106

☎ 749-0281

Poslání léků vašim příbuzným či kamkoliv rychle a bezpečně vyřídí

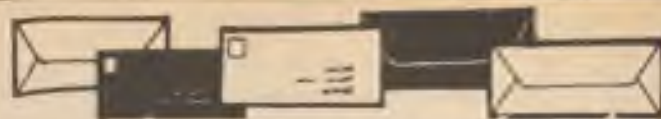
HOLEČEK PHARMACY

PH. MR. VLADIMÍR HOLEČEK, R.PH.

NAPROTI BERWYNSKÉ RADNICI

6705 West 26th STREET, BERWYN, Illinois 60402

DOPISY našich čtenářů

Chicago - Illinois

Milý Father Vít a milá redakce Hlasu národa:

Nejprve Vás všechny zdravím a přeji Vám krásné prožití léta. Hned ten svět vypadá veselejší, když travnička se zelená, kytičky se na nás usmívají a listí na stromem si šeptá tajnosti s větříčkem.

Ten rok tak rychle utekl - je čas na předplatné. Zasilám je zase na rok a něco na inkoust.

Bohužel, za těch dvanáct měsíců bylo hodně změn, tragedií a smrtelných zpráv. Svět je celý rozbouřený - kam to vše povede? Mluvila jsem nedávno s milým starouškem, který vzpomínal na časy minulé a co všechno prožil. Povídal, že když je ze všeho velmi rozčilený, tak aby se uklidnil, že si řekne: „Nějaké to bylo a nějaké to bude“ - a že bez Božího dopuštění se na světě nic neděje; to mu vždy zase dá sílu a naději na druhý den.

Děkujeme Vám za Vaši obětavou práci a za ten krásný Hlas národa. Přeji Vám zdraví a vše dobré do budoucnosti.

Pěkný pozdrav také všem

čtenářům a doufejme, že do roka přibude nových odběratelů; ze srdce Vám to přeji
T. Zoubek

Milá čtenářko,

děkujeme za předplatné a dar tiskovému fondu. Je pravda, že je člověku hned veseleji, když se vše zelená, ale letos máme pořad ještě divně proměnlivé počasí. Za chvíli však budeme vzdychat, že jsou velká vedra. Za ten dnešní svět se musíme více modlit a dělat dobro, kde a jak můžeme. On ten Pán Bůh zase všechno srovná.

Jsmo rádi, že jste s novinami spokojená, a že Vás těší.

Pěkně Vás pozdravujeme a přejeme hezké užití léta
redakce

Butler - Pennsylvania

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!

Ctění redakce a milí čtenáři H.N.:

Předně přijměte ode mne co nejsrdečnější pozdrav. Posílám předplatné na H.N.; celkem \$35.00. Těch \$5 jistě upotřebíte, kde je třeba. Velice rád čtu Hlas

národa v mateřské řeči. Mateřský jazyk je klíč k mysli a k srdci. Jazyk není jen nejdůležitějším nástrojem ducha, ale řeč je duch sám v nejvýraznějším slyšitelném projevu. Jazyk náš podobá se knihovně, ve které jsou uloženy drahocenné památky vzdělanosti našich předků a zároveň prostředek všeho myšlenkového pokroku. Jazyk jest nepevnější a nejsvětější páska poutající nás přes rodiče k drahé vlasti a k srdci jejích synů a dcer ať jsou kdekoliv. Jazyk jest základ lásky vlastenecké, ohnisko, v němž se sjednocené síly národa soustředí a odhodlávají k činům. Díky Vám za vydávání tohoto dobrého časopisu.

Přeji Vám vše dobré od Pána Boha, hlavně zdraví a prostředky k práci.

S Pánem Bohem a pozdrav na všechny čtenáře a krajany.

Jsem Vás Edward Tomšej

Milý náš čtenáři, jsme rádi a plně souhlasíme s Vámi, že je nám potřeba tiskového apoštolátu v našem národním jazyce. Tolika našim lidem, kteří se nikdy nenaučili plynule anglicky přinášelo české čtení radost a ti, kteří anglicky umí mohou si zase přečíst zprávy a články o naší rodné vlasti, které v americkém tisku nejsou. To je důvod proč české křesťanské noviny vydáváme a děkujeme Vám všem, kteří svým včasným předplatným a darem Vašich dobrých srdcí nám v tom pomáháte.

S pozdravem redakce.

San Antonio - Texas

Ctění redakce a milí čtenáři, posílám čtyřicet dolarů; třicet na předplatné H.N. ostatek na členství Velehradu.

Do Chicaga se už hned tak nedostanu, poněvadž je to daleko a v r. 1985 jsem měl všelijaké zdravotní problémy. Ani

v říjnu loňského roku na Český den do Dallasu jsem se nedostal. Vlastu Krškovou jsem ten večer, co byla na programu Johna Carsona viděl. Hrál „Škoda lásky“, poněvadž tu i Američané znají a naši Čechoameričané toho mnoho z novější české hudby už neznají. Měla však jen 15 minut času a tak mnoho písniček hrát nemohla. Kdyby jí dali více času tak možná mohla zahrát některý z Kmochoových pochodů. Pozdravujte ji!

Přeji Vám hodně zdraví a trpělivosti ve Vaší národně důležité práci.

Váš Anton Mužný

Milý pane Mužný,

píšete, že jste nemohl do Chicaga přijet, ale až to půjde, tak se vydejte na cestu, rádi Vás uvidíme.

Muzika byla a zůstala i dnes Vaší láskou, proto ji pořád s takovou účastí sledujete. Inu, jste muzikant z vojny. Doufáme, že se Vám letos podaří na Český den se do Dallasu dostat, zvláště když v letošním jubilejním roce tam připravují, jak jsme se dočetli, dalekosáhlé oslavy.

Děkujeme za předplatné a členství Velehradu. Buďte zdrav a ze svých toulek pošlete nám zase pár řádek.

Srdečně zdraví redakce.

Chappell - Nebraska

Ctění redakce!

Posílám Vám bankovní poukázku na 50 dolarů. Předplatné na jeden rok a to ostatní dejte na podporu tisku.

V zimě jsem upadla na levé koleno, bolí to, ikdyž dvakrát mně doktor bral z kolena vodu. Po tom pádu mám arthreitis v celé levé noze, jsou to velké bolesti. Ke všemu mne zlobí oči, špatně se mně píše. Musím však brát život tak, jak přichází. Zaplat' Pán Bůh, že nám již svítí sluníčko, v zimě je pro nás staré

již nejlépe sedět doma.

Přeji všem v redakci pevné zdraví a vyprošuji hojnost Božího požehnání Vaší práci.

Vaše čtenářka

Mrs. Frances Chulik

Milá naše čtenářko,

Pán Bůh zaplat' za předplatné a dar tiskovému fondu. Jste moc hodná, že na nás ve své štědrosti vždy pamatujete.

Přejeme Vám, abyste si na tom letním sluníčku své bolavé klouby jak se patří prohřála, aby Vás potom v zimě tolik nebolely.

S pěkným pozdravem a s přáním hojnosti Božího požehnání a zdraví

redakce.

Palm Beach - Florida

Drazí přátelé!

Myslím, že moje předplatné je trochu opožděné, prosím o prominutí.

Časopis dochází pravidelně a litujeme pouze, že nám je tak málo dopřáno býti pohromadě se všemi vámi, které jsme po léta znali.

Náš život, třebaže je na slunné Floridě není nijak zvláště klidný jako ani asi váš v chicagské oblasti. Dvacáté století nedopřeje lidem moc oddechu.

Spolu s manželkou vám všem přejeme hodně pomoci a ochranu od našeho milého Pána Boha. Snad se toho dočkáme, že se ještě jednou všichni aspoň na chvíli sejdeme pohromadě jako před lety.

Hodně zdaru, zdraví a trpělivosti jeden k druhému vám od srdce přeje

Otta a Anička Kapešů

Naši milí Kapešovi,

děkujeme Vám pěkně za vyrovnání předplatného a příspěvek tiskovému fondu.

V tom dnešním chvatu života jsme na tom asi všichni ve velkých městech stejně. Vy máte oproti nám tu výhodu, že máte kolem sebe krásnou přírodu, a my jen zaprášené velkoměstské ulice. A aby se vyjel člověk někam ven, na to je málo času.

Rádi vzpomínáme na společně prožité chvíle, a kulturně zábavné programy, které se nám tehdy v Chicagu ještě vždy podařilo při vši práci podnikat. Inu, byli jsme tehdy také všichni mladší, vše nám šlo rychleji od ruky, a tak jsme měli jeden na druhého více času.

Buďte zdraví a přijedete-li někdy do Chicaga, tak se nám ozvete! Rádi bychom Vás viděli.

Redakce

PODARĪLO SE NÁM KOUPIŤ

kolekce „ČESKÁ“ jemně broušeného křišťálového skla, BIEDERMEIER dvojité křišťálo, EGERMANN tmavo červený leptaný křišťál a jiné moderní barevné sklo z Československa. Přijďte se podívat.

Na cestě z Československa máme velkou zásilku keramiky, panenek a nových věcí, které jsme dříve neměli a sami ještě nevíme jak vypadají.

Také máme na skladě české granáty, kuchyňské potřeby, koření, byliny, čaje z Československa, pentle ke krojům, šátky na hlavu, importované cukrovinky, kuchařské knihy, panenky v čsl. krojích, české a slovenské rekordy, kazety, české knihy, učebnice a slovníky, náboženské sošky a růžence a mnohé jiné.

Martina Navrátilová: „Já jsem já“ (autobiografie světoznámé tenistky). Ilustrované, brož., \$15.00, pošt. \$16.25.

Autoatlas Československa, \$6.50, pošt. \$7.95.

V. Páral: Soukromá vichřice, Mladý muž a bílá velryba, \$6.75, pošt. \$8.25.

Emma Jarošová: Dům u dvou skotíků (roztomilé vyprávění pro milovníky psů a jiných zvířátek), \$8.50, pošt. \$10.00.

Zákazníky v Illinois upozorňujeme, aby na každý \$1.00 zasílali o 7¢ více na státní daň.

F. PANCNER, Inc. 6514 West Cermak Rd.,
BERWYN, ILL. 60402 ☎ (312) 484-3459.
Zástupce

Tuzex

dárkové společnosti do Československa.
Přijďte se podívat, rádi Vás obsloužíme.

Obchodní hodiny: Denně od 9:30 hod. ráno do 6:00 hod. večer.
V sobotu od 9:00 hod. ráno do 6:00 hod. večer.
V neděli zavřeno.

NEPŘEHLEDNĚTE: Obchod bude zavřen od 4. do 11. srpna 1986 kvůli dovolené.

FAMILY PRACTICE CENTER

9211 W. OGDEN Ave., Brookfield, IL. 60513

Kdy jindy se člověk zvláště potřebuje vyjádřit ve své rodné řeči, než v době, kdy se zrovna dobře necítí a hledá lékařskou pomoc.

Tu Vám nyní v západních předměstích ochotně poskytnou dva naši odborníci vnitřního lékařství

Jan TURON MD

Waldemar TARASKIEWICZ MD

Ordinační hodiny:

Od pondělí do čtvrtku: od 9:00 AM do 9:00 PM

V pátek: od 9:00 AM do 4:00 PM

V naléhavé potřebě i domácí návštěva

☎ 387-7000

Cedar Rapids - Iowa

T.B.Hlubuček:

Jak dlouho si v USA udržíme českou řeč?

Česká matiční škola v Cedar Rapids, Iowa, která má za sebou více jak stoletou historii nepřetržitě činnosti, zaznamenala letos - poprvé za mnoho let - smutný úkaz. Do letního kursu se zapsalo do všech tříd jen patnáct žáků; to není dost ani pro jednu třídu. Co je toho příčinou a kdo nese na tomto nezájmu vinu? Příčiny - dle mého názoru - jsou různé. Předně ty starší generace českých přistěhovalců, kteří přinesli do nové vlasti lásku k rodné řeči, pozvolna ale jistě vymírají. Emigrace z Československa je zlomkem toho, co bylo ku příkladu po první světové válce, kdy dle historika Tomáše Čapka z Nového Yorku, žilo ve Spojených státech na milion Čechoslováků všech generací. V těch letech přijížděli také schopní učitelé, kteří mimo svých životních povolání věnovali čas a zájem vyučování češtině v matičních školách. Ted' už po několik desítek let není možno získat učitelkou sílu. Starší generace po příjezdu do Ameriky neměly o nic snadnější práci se získáním zaměstnání, zakládáním rodin neb přizpůsobení se novému životu nežli dnešní generace mladší. Jim - dnes již zemřelým a starým, patří zásluha za založení českých škol, českých kostelů a jiných českých organizací. Občas jsme slyšeli od nedávno přijatých, že „čím dříve zapomenou na to, odkud přišli, tím dříve že se prý uchytlí...“ To ovšem nepřispělo k udržení toho, co bylo tak pracně vybudováno jejich předchůdci. - Na otázku - „Jak dlouho udržíme českou řeč v Americe nelze s lehkým srdcem odpovědět. Vloni v říjnu, kdy České sdružení spolků v Cedar Rapids oslavilo pět století záslužné činnosti, bylo z řad přítomných zdůrazněno, že je třeba probudit zájem u mladších a hlavně tam, kde jsou děti školního věku. V prvních letech rozkvětu řády a sbory bratrských a sesterských Jednot i sokolské sbory vedly schůzi v české řeči; potom pozvolna vracely se k řeči anglické s poukazem na to, že tak činí k udržení zájmu mladého členstva. Možná, že zde byla jedna z příčin o kterých dnes píší. Prominentní Jednoty - jako původní Západní českobratrská Jednota a Československé spolky v Americe se dnes tak už nejmenují; dokonce bylo v některých konvencích ře-

čeno, že slova „česká“ neb „československá“ jim škodí v získávání členstva mezi mladými generacemi. V jejich měsíčních magazínech českých statí jest čím dál tím méně, se stejným vysvětlením či omluvou.

Se zápisem patnácti žáků do třech tříd nelze sice říci, že se česká škola dlouho neudrží, ale příliš naděje to nedodává. V některých větších osadách, jako ku př. v Chicagu je situace možná lepší, ale v osadách menších, vyhlídky na zlepšení nejsou slibné. Pro bývalého dlouholetého učitele a českého novináře není právě radostí psát o tomto smutném úkazu.

**

Milý pane Hlubuček,

poněvadž se ve svém článku zmiňujete o Chicagu, kde žiji, dělám „ovčáckého psa“, aby nám zůstala alespoň rodina našich věřících exulantů pohromadě, snažím se s hrstkou věrných dobrovolníků z řad starousedlíků udržet křesťanský týdeník Hlas Národa - (do něhož už delší dobu pravidelně přispíváte, a jsem Vám za to vděčný) - a také už přes dvacet let učím naše děti v sobotní české doplňovací škole kardinála Josefa Berana. Mám tedy zato, že mohu k Vaším pesimistickým myšlenkám přinést i svou kapku zažitých zkušeností. Nejsou sice o mnoho radostnější než ty Vaše, ale nejsou zase úplně tak pochmurné. Když se nad celou věcí zamyslíme, pročteme si všechny přístupné informace o našich pionýřích v Americe, zamyslíme-li se nad jejich málo demokratickými a jalovými boji v zemi americké svobody, porovnáme-li jejich dějiny s dějinami jiných zdejších národností a srovnáme-li vše s dnešní situací, dojdeme k několika poučným závěrům:

Naši zdejší předkové začali přijíždět do USA ve větším počtu po bouřlivém revolučním roce v Evropě 1848. Tehdy dovršoval náš národ ve vlasti své kulturní a politické probuzení, jehož nadšení a obrodnou vůli si přivezli naši američtí pionýři i do USA stejně jako svou po předcích zděděnou víru. Ti pak, kteří ji už doma, či teprve v Americe ztratili, žili alespoň sami i v druhé generaci z jejich mravních zásad: pracovitost, poctivost, hospodárnost, šetrnost, úcta ke stáří, odpovědnost za rodinu, láska k národu a staré rodné vlasti, obětavost, nezištnost, samozřejmá ochota k národní solidaritě atd. V soutěživém prostředí s jinými národnostmi tehdejší doby se v nich navíc ještě utvrdilo národní uvědomění, a dělali vše, aby v

soutěži obstáli a získali tím i úctu a uznání ve svobodné Americe, pro svůj, o svobodu doma usilující národ. Proto stavěli školy, kostely, knihovny, sokolovny, národní domy, zakládali bratrské podpůrné jednoty a vydávali noviny. Věrnost rodné řeči jim byla samozřejmostí zvláště na venkovských farmách a ve městech pak proto, že se každá národnost usazovala pohromadě ve svých sousedstvích a osadách. Ovšem, ve městech se stávalo, že jejich děti, narozené v USA, „vyčítaly“ svému otci, proč se nenaučil dosud pořádně anglicky, protože by se byl se svým řemeslným umem dostal dříve daleko výš a k lepšímu zařazení do americké společnosti, kdyby byl býval věnoval více úsilí k zvládnutí angličtiny. Těm v Americe už narozeným dětem „lezlo krkem“ rodičovské vyprávění o chudých životních podmínkách ve staré vlasti, o míse bramborů s podmáslím, choděním „bosky“, jednom zimníku pro všechny tři děti atd. Pak těm dětem šly na nervy i stále opakované předzdvíky s příchutí méněcennosti, které často slyšeli od svých spolužáků „Greenhorn“ a „Bohák“. Ve škole se také jejich slovník „praktičtější“ angličtiny neustále rozšiřoval a obohacoval, zatímco jejich čeština zůstávala jen „při zemi“, a nutně se jim musela zdát gramaticky složitá. Velkou nechuť k češtině pak v druhé i třetí generaci způsobily neustálé hádky, řevnivost a ne zrovna uslechtilé boje mezi rodinami českých tzv. svobodomyšlných a věřících, kteří posílali své děti do škol svého přesvědčení a svých zájmových sfér, a často jim nedovolovali se mezi sebou „kamarádit“.

Když se pak naši mladí vojáci vrátili z evropských front první světové války, přinesli si s sebou nové vědomí příslušnosti k „americkému národu“, který se právě „sléval v tavicím kelímku“ američtí a v třicátých letech - (zvláště kolem r. 1928) - se stalo toto přetavování etnického povědomí i jakýmsi oficiálním „kuchařským návodem“ k vaření amerického „Eintopfgericht“ - všenárodního „amerického guláše“. A bylo zase potřeba dalšího téměř půlstoletí a přílivů emigrantů z asijských a latinsko - amerických zemí do USA, aby nové demokratické i republikánské administrace došly k názoru, že to co dělá Spojené státy silnými, odolnými proti mravnímu rozkladu, je právě anglicky mluvící etnická mosaika hrdě a obětavě vlasteneckého amerického národa -

„vymyšleného jeho zakladateli - ex pluribus unum“ - právě jen při zachování barvy, kulturních tradic a „charakteristických znaků“ každé národnosti, jimž americká půda svobody poskytuje ty nejlepší podmínky rozkvětu k lásce nové i staré vlasti. Jen se musí dát v současném velkém přílivu španělsky mluvících lidí pozor na to, aby - (pod vlivem levicových hnutí v zákulisí) - nevznikla v USA druhá úřední řeč - španělština - která by v budoucnu nebyla v USA přínosem, jako jsou různé řeči ve švýcarských kantonech, ale naopak by se brzy mohla stát jablkem sváru a odstředivou silou, poháněnou marxismem k politickému zneužití.

Dnešní poměry v USA jsou tedy zcela jiné vež v době našich pionýrů.

Kamenem úrazu pro ztrátu vědomí našeho českého kulturního společenství byla určitě dlouhodobá přerývka v pravidelné emigraci mezi oběma světovými válkami a opět časově dosti dlouhý odstup mezi vlnami politické emigrace z let 1948, 68 a nynějších příchozích „ekonomických uprchlíků“, vychovaných již pod komunistickým režimem. I když by to všechno potřebovalo podrobného sociologického studia, o které se snad někdo povoláný v budoucnu pokusí, dva základní úkazy zůstávají v platnosti stejně u všech těchto různých „vln“ uprchlíků, jako tomu bylo před sto a více lety u našich amerických pionýrů. Už to není sice potřeba češtiny k dorozumění se - (jen snad u některých v prvních začátcích) - ani výše vzdělání rodičů - (děti některých intelektuálů se nám v USA odnárodňují dříve a rychleji než děti řemeslníků) - ale těmi dvěma základními kořeny věrnosti rodnému jazyku, lásce k národu a jeho kultuře zůstávají i dnes opravdová - (ne tedy matriková) - víra v Boha a věrnost ke svému tradičnímu církevnímu společenství a zdravé, národně uvědomělé rodinné prostředí!

Ve věci samotného vyučování češtině, slovenštině, vlastivědě, náboženství i našim kulturním dějinám jsme pak na tom v dnešní době daleko hůře než na tom byli naši zdejší pionýři. Dnešní děti jsou už téměř neschopny se soustředit i na ten sebezajímavější výklad bez zvuku hudby a živého děje (zřejmý vliv televize). Navíc je nutno přizpůsobit výuku všeho praktičnosti amerických školních učebnic, které dosud nemáme, a schopné učitele, kteří by to všechno pochopili a uměli našim - Amerikou rychle ovlivněným dětem „prodat“, by

bylo třeba za jejich obětavou práci alespoň úměrně platit, zvláště když mají své vlastní rodinné povinnosti a jiné zaměstnání. Nové učebnice, moderní učební pomůcky ve formě „video“ a schopné síly, to všechno by potřebovalo finanční prostředky a americký přístup k vyučování. Řeknete-li třeba dnešním dětem, že znalost jejich rodné řeči jim bude velmi užitečná při učení se latině, němčině, španělštině, franštině a jiným řečem, pochopí to tak napoloovic. Řeknete-li jim však, že je to řeč, které se učí „zdarma“, a přesto že jim přinese vyšší plat v US byznysu, v bance, na vojně i v jiných oborech, které budou v budoucnu s naší zemí obchodovat, a že vůbec 21. století bude nutně dobou znalostí několika cizích řečí, začnou naslouchat daleko pozorněji. A tak si nemyslím, že by znalost češtiny, či slovenštiny z našich krajských kruhů v dohledné době vymizela. Ve 4. a 5. generaci pionýrů - (kteří se kupodivu často začínají o znalost češtiny živě zajímat) - je spíše nutné udržet a znovu probudit zájem o náš národ, jeho historii a současné politické područí v nesvobodě-anglicky, hudbou a literaturou, poněvadž pak budou schopni pro náš národ a naši rodnou zem z živého zájmu, vlastního obohacení a z upřímné lásky udělat ve svém americkém prostředí daleko více než my - i bez znalosti češtiny. Všechno tedy záleží na nás samých, na našich povahách, charakterech, na naší lidské kvalitě a také na našich profesorech, lékařích, inženýrech, obchodnících a podnikatelích, jak USA dokážeme své osobní kvality nabídnout a tím i vzbudit živý zájem o naše národní a kulturní hodnoty.

V našem českém případě by bylo třeba se ještě zamyslet nad tím, proč se duchovní z našich pionýrských generací - at' katolíci či protestantští - v USA oddělili národním uvědomění daleko rychleji než na př. kněží polského původu, slovenského, litevského, chorvatského, maďarského, italského či německého. To by byla ale zvláštní dlouhá kapitola, s kterou Vás nechci zlobit. Přesto však, jak se zdá, víra v Boha a láskyplné, národně uvědomělé rodinné prostředí zůstávají i nadále pramenem lásky k rodné řeči - (i v národně smíšených manželstvích - v nichž se pěstují řeči obou rodičů) a ve věrnosti ke kulturním hodnotám našeho národa - zrovna tak, jako tomu bylo v rodinách našich zdejších pionýrů.

Pěkně Vás pozdravuji.

Fr. Vojtěch Vít, O.S.B.

Vídeň. — Kurt Waldheim dnes 67 letý, byl v letech 1972-82 generálním tajemníkem OSN. Po oznámení své kandidatury na presidenta Rakouska, byl obviněn světovou židovskou organizací z účasti na nacistických zločinech za 2. světové války. V druhém kole rakouských presidentských voleb, konaných v neděli 8. června, získal 54 % hlasů, zatímco jeho socialistický oponent Kurt Steyrer obdržel pouze 46 % hlasů. Waldheim byl kandidátem konservativní „lidové strany“. Presidentský termín trvá v Rakousku šest let. - Rakouští voliči zřejmě věřili Waldheimovu ujišťování, že s nacistickými zločiny neměl nic společného. Světový židovský kongres jej však stále obviňuje, že prý v letech 1942-44 měl účast, aspoň nepřímo, na odvetných akcích proti jugoslávským partyzánům, když sloužil na Balkáně jako poručík německé armády. V době, kdy byl služebně přidělen do řeckého města Soluň, měl prý také dohled na deportaci řeckých židů do nacistických vyhlazovacích táborů v Polsku. - Izrael byl Waldheimovým vítězstvím svrchovaně nespokojen a dotčen. Na protest proti Waldheimovu zvolení odvolal z Rakouska na čas svého velvyslance, ale své diplomatické styky s Rakouskem nepřerušil, protože Vídeň je průchodným místem pro sovětské židy, kterým je dovoleno vyemigrovat. President Reagan poslal Waldheimovi obvyklý blahopřejný telegram u příležitosti jeho zvolení. Mluvíci US vlády pak fekl, že Waldheim jakožto prezident cizí země se těší diplomatické imunitě a proto mu nemůže být zakázán přístup do USA. Ovšem Waldheimovo vítězství mělo v rakouském politickém životě jakési následky. Dosavadní premiér vlády - (podobně jako v NSR zvaný fe-

derální kancléř) - sociální demokrat Fred Sinowatz se vzdal svého úřadu a SPO - (Socialistická strana Rakouska) - jmenovala jeho nástupcem dosavadního ministra financí, který se jmenuje Franz Vranitzky. Zároveň rozdělila funkci kancléře a předsedy strany, jímž tedy Sinowatz zůstává, aby se věnoval zvláště ve Vídni reorganizaci strany před všeobecnými volbami, které budou v Rakousku v dubnu r. 1987. Vranitzkyho nástupcem na ministerstvu financí se stal dosavadní místo-starosta Vídně Hans Mayer. Podle zprávy z Vídně ze 14. června hodlá z nynější rakouské vlády také odejít ministr zahraničí Leopold Gratz, na jehož místo se už těší místopředseda socialistické strany Heinz Fischer. Také ministr vnitra Karl Blecha - (zřejmě českého původu jako tolik jiných rakouských politiků) - měl údajně v úmyslu resignovat a ministr zemědělství Günter Haiden se svého úřadu vzdát musil, protože byl zapleten do skandálu s exportním rakouským „míchaným“ vínem. Ovšem, nikde nestojí psáno, že tyto přesuny ministrů v rakouské vládě způsobilo skutečně jen volební vítězství Waldheimovo, ale „navenek“ je prý tak myšleno. Ve skutečnosti však rakouští socialisté považují Waldheimovo vítězství za svou stranickou porážku, i když Waldheim sám je bezpartajní a rakouští křesťanští sociálové (lidovci) - jej kandidovali jako neustraníka a mezinárodně známého diplomata z OSN.

Z úřadu odcházející rakouský prezident Kirchschräger však Waldheimovi k jeho jasnému volebnímu vítězství upřímně blahopřál a vyslovil přesvědčení, že se mu podaří „setkat se v lásce“ k Rakousku se všemi Rakušany, aby mohl posílit jejich odhodlání jak k vnitřnímu

LETEM

SVĚTEM

tak k mezinárodnímu míru. Kurt Waldheim na to odpověděl, že se chce zcela věnovat řešení vnitropolitických problémů Rakouska, že vůbec netouží po nějakém nedůležitém cestování do ciziny, že chce být prezidentem všech Rakušanů, a zdor všem tvrdým kritikám židovských organizací proti jeho osobě, že se vynasnaží udržet přátelské vztahy Rakouska s Izraelem. Svůj presidentský úřad K. Waldheim nastoupí v úterý 8. července 1986.

Manila. — Dne 8. června prezidentka Aquinová prohlásila, že učiní-li nová ústavodárná komise výzvu k novým presidentským volbám, sama při nich kandidovat už nebude. Svou presidentskou funkci považuje za přechodnou. Zároveň přiznala, že existují neshody mezi ní a dvěma členy vlády, kteří dříve byli Marcosovými spolupracovníky, avšak přešli na její stranu: jsou to ministr obrany Juan Ponce Enrile a velitel generálního štábu gen. Fidel V. Ramos. - Mezitím v Honolulu bývalý filipínský prezident Ferdinand Marcos prohlásil, že prý vláda Aquinové k němu vypravila posly, a že proto je ochoten s nimi jednat o politických záležitostech Filipín. Zároveň obvinil katolickou církev Filipín, že prý poskytla na volební kampaň Aquinové 30 milionů dolarů, a že je „pařeníštěm komunismu“. Pak ještě dodal: „Katolická církev na Filipínách je už „komunistická“ v tom smyslu, že vyzbrojuje komunisty a s nimi spolupracuje; navíc pak také proto, že prý užívá peněz, darovaných cizinou i domácími katolíky, k podpoře komunistického hnutí.“ Prohlášení tohoto druhu asi sotva přispívají k podepření Marcosovy věrohodnosti. Jeho stoupenci zatím v Manile konají každou neděli bouřlivé demonstrace. V neděli 8. června na 20 tisíc Marcosových stoupenců, ozbrojených lahvemi, kameny a praky, se na ulicích srazilo s policií, protože měli v úmyslu pochodovat na presidentský palác a obsadit jej i když v něm Aquinová nebydlí. Policii se po dvou hodinách podařilo demonstranty rozehnat pomocí obušků a slzotvorného plynu. Bylo při tom zraněno 21 lidí včetně sedmi policistů a dvou nemluvňat. - Filipínský právník Juan David, který 19.-23. května hovořil v Honolulu s bývalým prezidentem Marcosem, oznámil pak 10.

června, že prý Marcos projevil ochotu vrátit filipínské vládě ze svého jmění 2.1 bilionu dolarů, aby „nalezl pokoj svého ducha“ a byl „dobře hodnocen historií“. - Prý jej také přemluvil, aby se nepokoušel svrhnout vládu prezidentky Aquinové. Marcos a jeho žena Imelda prý přiznali, že jejich majetek obnáší 3 biliony dolarů, že však si chtějí podržet pro sebe 900 milionů. Projevili zároveň přání, vrátit se zpět na Filipiny; prý nechtějí žít v bungalow v Honolulu a být pohrdáni americkou veřejností. O této věci by chtěli co nejdříve zahájit jednání. Z Washingtonu bylo oznámeno, že podle studie, pořízené Senátní komisí pro zahraniční vztahy, vyšlo najevo, že při posledních volbách voliči velkou většinou dali své hlasy Aquinové, že však Marcos užil všech možných prostředků pro zfalšování volebních výsledků. Jeho nejobvyklejší prostředky byly: v nejkrajnějším případě vražda, různé druhy policejního násilí, kupováním hlasů, zaplňování volebních urn falešovanými hlasy pro Marcose, falšování částečných výsledků a stále rušení kompjútrů při konečném sčítání hlasů. Komise měla možnost prozkoumat 80 % volebních okrsků na Filipínách, ale její nálezy jsou však platné i pro zbývajících 20 %.

Johannesburg. — Jihoafrický prezident Pieter W. Botha rozkázal 12. června výjimečný stav pro celou zemi, ve snaze předejít černošským bouřím u příležitosti 10. výročí povstání černošů v předměstí Johannesburgu Soweto, které mělo za následek smrt asi 600 černošů. Různé černošské organizace totiž připravovaly pro tuto příležitost - (pondělí 16.6.) - různé demonstrace, vzpomínkové projevy a shromažďování lidu; tyto projevy a demonstrace tedy Botha zakázal. Už bylo zadrženo a uvězněno bez obvinění asi 2.000 černošských mladých aktivistů; vláda má ve svých seznamech celkem asi 5.000 militantních černošů, kteří mají být zadrženi. Toto rozhodnutí vyvolalo odsouzení ze strany vlád různých zemí světa i u jihoafrických odpůrců politiky oddělení ras. President Reagan vyběhl jihoafrickou vládu, aby dovolila pokojné demonstrace a přimlouval se za mírnost na obou stranách. President Botha prohlásil u příležitosti vyhlášení tohoto výjimečného stavu: „Nedovolíme,

aby naše 300leté dědictví bylo zbytečně položeno na oltář chaosu a úpadku.“

Jihoafrická vláda vyhlásila na pondělí 16. června stanné právo, poslala do černošských městských sídlišť policii a vojsko, západním novinářům a TV kameramanům tam zakázala přístup a většina černošských dělníků prý stávkovala. Na několika místech - zvláště v Kapské provincii v přístavním městě Port Elizabeth došlo k několika střetnutím ojedinělých skupin demonstrantů s policií. Bylo přitom zabito 11 černých domorodců: 4 zastřelila policie když na ni házeli gazolinové bomby, a 7 jich bylo zabito černochoy samými, protože je měli za kolaboranty s režimem bílých. - Anglikánský arcibiskup z Canterbury Dr. Robert Runcie, poslal do JAR svého zvláštního vyjednavče, vyslatého Terry Waite - (který už vyjednával úspěšně o propuštění nevinných rukojmí v Iránu a v Libyi, ale neuspěl v Libanonu) - aby prostudoval důvody zatčení několika anglikánských duchovních, kteří chtěli 16. června v Soweto demonstrovat. Anglického hosta přivítal na letišti v Johannesburgu sám černošský anglikánský biskup Desmond Tutu, nositel Nobelovy ceny míru 1985, a provedl jej v úterý klidným černošským předměstím Johannesburgu Sweto, jehož krvavé nepokoje se dostaly před deseti lety do dějin JAR.

V New Yorku, ve Washingtonu i v Chicagu se konaly v pondělí protestní demonstrace proti jihoafrickému apartheidu, a mluvilo se o ní samozřejmě i v US Kongresu. Své „polínko“ si do ohně přiložil samozřejmě i senátor Edward Kennedy, a v Anglii burácela socialistická oposice proti Thatcherové, že ani president Reagan ani ona - „Železná paní“, nedělají dost, aby v JAR donutili menšinovou vládu bílých k ústupu. - Apartheidu je určitě odzvoněno, protože je nespravedlivá, ale proč najednou ten spěch, vyvolávaný v pozadí Moskvou? Vždyť se černošům v JAR zrovna nic tak hrozného neděje; mají dokonce i své svobodné pracovní unie, které v Polsku komunisté dělníkům zakázali! Politická organizace Afrického národního kongresu, financovaného už několik desetiletí Moskvou, stojí dnes v JAR sice mimo zákon, ale její dnešní předseda Oliver Tambo si klidně zajel do

NAVŠTIVTE

JOHNNY'S MORAVIA RESTAURANT in Lyons, Illinois

8744 W. Ogden (3 blocks west of First Ave.)

Budete překvapeni chutnou českou domácí kuchyní při velice přístupných cenách a vzorné obsluze.

- DENNĚ PŘIPRAVOVANÉ SPECIALITY
- TAKE OUT ORDERS
- VÝBĚR IMPORTOVANÝCH PIV
- CATERING SERVICE

Otevřeno denně
kromě pondělí:
11:30 a.m. - 8:00 p.m.

Na Vaši návštěvu se těší
noví majitelé Jirřich & Ludvík

☎ 447 - 6776

Paříže a říká Západu, hlavně vládě Anglie, USA a Západního Německa - že nepřestanou-li okamžitě s JAR obchodovat - (žádá i embargo na dovoz ropy, zákaz Jihoafrické letecké společnosti přistávat na západních letištích, zákaz prodeje zbraní, jakýchkoliv západních investic, bankovních půjček, odchod z JAR všech průmyslových a obchodních firem a zákaz koupě všeho vývozního zboží z JAR) - dojde tam prý brzy k velikému krveprolití! Proč tomuto soudruhu Tambovi náš pan senátor Edward Kennedy třeba neřekne: „Soudruhu Olivere, rádi Ti i Mandelovi pomůžeme, když to chcete tak urychleně, ale všš, něco za něco! Kromě Božího vzduchu není na světě nic zdarma. Řekni také soudruhu Gorbačovovi v Moskvě, že chtějí-li vám v JAR skutečně pomoci, musí zrušit také tu jejich rudou apartheid, jinak že musíte žádat na nás tutéž hospodářskou blokádu celého jejich koloniálního carství, OK?“

Kábul. — Vůdci afghánských obrámců svobody v Pakistánu oznámili, že jejich síly podnikly 30. května bleskový útok na sovětskou leteckou základnu u města Shindand na západě země, 100 mil od iránské hranice a to pomocí 60 raket. Při tomto 25 minutovém útoku bylo zničeno 6 vojenských helikoptér, dvě bojová letadla, a bylo zabito 24 sovětských vojáků. Také bylo zničeno 8 tanků a zapálena jedna nádrž pohonných látek, která pak hořela celé dva dny. Sověti pak v odvetu bombardovali z děl nejbližší vesnici, vzdálenou 10 mil od jejich základny; přitom bylo zabito 5 vesničanů. - Předtím 27. května v téže krajině partyzáni sestřelili jedno sovětské vojenské dopravní letadlo; přitom byly zničeny dálkové střežné vozny v letadle a zahynulo 15 sovětských vojáků a 3 afghánští civilisté na zemi. Tyto zprávy není zatím možno ověřit, protože afghánská pro-komunistická vláda nedovoluje cizím žurnalistům vstup do země.

President Reagan přijal v pondělí 16. června ve Washingtonu hlavní vůdce afghánských bojovníků za svobodu, kteří přišli žádat US vládu o vojenskou pomoc v jejich boji proti sovětským okupantům. Na národním hřbitově v Arlingtonu položili dokonce věnec k hrobu neznámého vojína, a aby Sověti jasně viděli, že dokud budou oni pomáhat guerilům v El Salvadoru, vládám v Angole, v Mozambiku, v Ethiopii, v Nikaragui a jinde, do té doby budou

USA pomáhat těm, kteří za svou svobodu bojují. Snad i to datum 16. června bylo trochu symbolické, když v senátě byla kritizována jeho „malá ochota“ trestat Bothovu vládu v jihoafrické Pretorii.

Bejrút. — Dne 9. června šijitské milice pokračovaly v útocích na palestinský tábor Sabra na jihu Bejrútu. Do tohoto dne bylo ve třech palestinských táborech a jejich okolí zabito 105 osob a 468 bylo zraněných. - V severním Libanonu invaze kobylek vážně ohrozila místní polní úrodu. - Libanonský president Amin Gemayel poslal podle zprávy prosyrských novin „As Safir“ - syrské vládě žádost o obnovení jednání ve věci návrhu na uzavření příměří, sponzorovaného Sýrií. a už dříve přijatého křesťanskými, drúzskými a šijitskými milicemi. Gemayel prohlásil, že je ochoten přijmout většinu ustanovení tohoto návrhu na skončení občanské války v Libanonu, aby zabránil dalšímu krveprolívání.

Amman. — Arabské země Sýrie a Irák jsou spolu ve stavu nepřátelství; syrský president Hafez Assad a irácký Saddam jsou předsedy dvou sobě nepřátelských odvětví panarabské levicově nacionalistické strany Baath. V iránsko - irácké válce Sýrie stojí na straně Iránu; ve snaze zalíbit se Iránu v r. 1982 zavřela ropovody, vedoucí iráckou ropu k přístavům Středozemního moře. Přátelství mezi Sýrií a Iránem v poslední době však zchladlo; Sýrie totiž dluží Iránu 2 biliony dolarů za dovezenou ropu, protože socialistická ekonomie Sýrie se dostala do nemalých nesnází. Irán však tyto peníze nutně potřebuje na vedení své války. Jordánský král Hussein se nyní snaží sblížit obě nepřátelské arabské země. Zprostředkoval na syrsko - irácké hranici setkání ministrů zahraničí obou zemí, aby připravili vrcholnou schůzi jejich presidentů. Cizí pozorovatelé nečekají, že by nepřátelství těchto zemí rázem skončilo; vyslovují však domněnky, že by Sýrie nakonec mohla učinit Iráku některé ústupky od svých arabských sousedů, a tím zlepšit oslabenou pozici Iráku v iránsko - irácké válce. Jordánský král Hussein je však optimističtější. Za své soukromé návštěvy Spojených států 11. června vyslovil naději na smíření obou zemí, čímž bude posílena arabská jednota. Toto pak může vést ke skončení iránsko - irácké války a k pan-arabské konferenci, která bude moci nahradit Yassera Arafata - dosavadního předsedu PLO -

někým jiným, kdo bude ochoten přijmout rezoluce OSN o palestinské otázce. což by pak prý mohlo vést k mírovým jednáním o Blízkém východě, přistoupí-li na taková jednání Izrael.

Paříž. — Asi tisíc iránských „mujaheddin“ v opozici proti režimu Khomeiniho, opustilo se svým vůdcem Massoud Rajavim Francii, kde byli v exilu, a vyšetřovali se do Bagdádu v Iráku, odkud prý chtějí „připravit všeobecné povstání proti Khomeinimu“. Francii ovšem opustili jen na naléhání francouzské vlády. Francie tímto gestem by chtěla obdržet propuštění na svobodu devíti Francouzů, držných v Libanonu proiránskými teroristy. Podle odhadů dosud žije ve Francii asi 300 iránských exulantů, kteří jsou v opozici proti Khomeiniho režimu.

Washington. — US Nejvyšší soud rozhodl 9. června, že podle federálního zákona nemocnice nemají povinnost udržovat při životě umělým vyživováním či provedením operace dítě, narozené s vážným zmrzačením, v případě, že jeho rodiče se rozhodnou nechat své dítě zemřít. - Dne 11. června pak též US Nejvyšší soud znovu potvrdil 5 hlasy proti 4 platnost rozhodnutí z r. 1973 legalizující potrat, a zároveň zrušil zákon státu Pensylvánie, žádající aby lékař povinně před provedením potratu informoval těhotnou ženu o možných nebezpečných následcích potratu, tělesných i duševních, aby jí popsal vývoj lidského zárodku v jejím lůně v různých údobích těhotenství, a aby informoval ženu o pomoci, kterou by mohla obdržet, kdyby své dítě nechala narodit. Vláda presidenta Reagana předtím poslala soudu přípis, žádající nejen schválení zákona Pensylvánie, nýbrž i zrušení rozhodnutí z r. 1973, kterým se v USA potrat dovoluje. - Většina US nejvyšších soudců je tedy dosud neochvějně pro-potratová a nepřátelská vůči mladému lidskému životu. Naděje, že zhoubné rozhodnutí, dovolující potrat na požádání, prakticky v celé době těhotenství, bude zrušeno, se bude moci uskutečnit teprve až některý z tzv. „liberálních“ členů Nejvyššího soudu buď odstoupí kvůli vysokému věku, nebo zemře a bude nahrazen někým, kdo uznává posvátnost každého lidského života. Někteří pozorovatelé mají zato, že by se tak mohlo stát ještě během Reaganovy administrace - (nebo alespoň dojít ke změně potratového zákona za určitých podmínek) - protože právě v úterý 17. června resig-

noval ze svého úřadu vrchního soudce 78 letý Warren Burger a president Reagan hned jmenoval jeho nástupce, který je více konservativní, je už členem Nejvyššího soudu a jmenuje se William Rehnquist. Je mu 61 let. Na jeho uprázdněné místo jmenoval president Reagan velmi opatrného ale rozhodného 50 letého právníka italského původu, který studoval ve švýcarském Frýburku i na amerických univerzitách Georgetown a Harvard a od r. 1982 byl soudcem u Federálního apelačního soudu. Narodil se v Treton, N.J., je otcem pěti synů a čtyř dcer a jmenuje se Antonin Scalia. President doufá, že Kongres oba jeho kandidáty na uvolněná místa v Nejvyšším soudu potvrdí, a pak by mohl mít větší naději na uzákonění svých některých budoucích reforem zákonů, které chce provést pro dobro budoucích generací Američanů ještě před svým odchodem z Bílého domu v lednu r. 1989.

Chicago. — Geologům působí nemalé starosti letošní abnormálně vysoká hladina Michiganského jezera. Studium geologické minulosti jezera se totiž dospělo k domněnce, že zhruba každých 500 let z dosud neznámých důvodů hladina jezera postupně stoupla asi o 5 stop a pak zase pomalu klesala. Je-li tato domněnka správná, pak ke konci tohoto století hladina jezera má začít stoupat, a za 100 let má stoupnout o pět stop. Důsledky toho by byly velmi vážné, protože by pak vody jezera postupně zatopily některé pobřežní části města Chicago. Tak by také byl zatopen střed města, zvaný „Loop“. Celá věc je však zkomplikována tím, že průmyslovým rozvojem stoupá v zemské atmosféře obsah kyslíčnicku uhlíčitého a skleníkovým efektem se pak otepluje zemská atmosféra; tím se z jezera vypařuje více vody než v minulosti.

Není tedy jisté, že za 100 let stoupnou o celých pět stop. V každém případě kvůli délce jezerního pobřeží není možno pomýšlet na postavení obrovských hrází, které by zabránily příboji zvýšených jezerních vod a zadržely zatopení částí Chicaga.

New York. — Na poušti státu Arizony, na úpatí pohoří Santa Catalina - 10 mil od města Oracle - má být do roku 1989 zbudována pokusná základna, podobná těm, které pak od poloviny příštího století mají být budovány na Měsíci a na Marsu, a které by také byly budovány pro uniknutí důsledkům nukleární zimy v případě nukleární války. Tento projekt zvaný „Biosphere II.“ má stát 30 milionů dolarů a má jej financovat texaský olejářský magnát Edward P. Bass. Bude mít rozlohu 2.25 akru, a od ostatního světa má být neprodyšně oddělen pomocí obrovské umělé „slupky“, zhotovené z ocele a ze skla. Má mít svůj vlastní ekologický systém - miniaturní oceán, tropický prales, bažiny, úrodnou půdu a poušť. V tomto miniaturním světě všechno bude „recyklováno“: kyslíčnick uhlíčitý vydechovaný lidmi bude spotřebován rostlinami, které pak vydechovaným kyslíkem budou obrozovat tamní dýchatelnou atmosféru. Lidské odpadky budou sloužit za hnojivo rostlinám a za potravu pro řasy, bakterie a vodní rostliny, které jako v přírodě budou potravou ryb. Až celý tento projekt bude postaven, osm dobrovolníků tam bude žít dva roky v úplné izolaci od ostatního světa. Nikdo však s jistotou neví, zda tento projekt je vůbec uskutečnitelný; někteří vědci o tom silně pochybují. V každém případě bude nutno předem vyřešit ještě celou řadu vážných technických problémů s tímto projektem spojených, než bude vůbec rozhodnuto o jeho stavbě.

Zdar VI. mezinárodnímu sokolskému sletu ve švýcarském Curychu ve dnech 3.-6. července 1986!

Plánujete se jej zúčastnit?

Zavolejte naší kancelář. Organisujeme oficiální zájezd Americké obce sokolské. Poradíme Vám jak spojit Vaši účast na sletě s dalšími zájezdy po Evropě.

Skupinové odlety do Československa 1986:

14. května, 12. června, 10. července, 7. srpna, 18. září.

CIHAK WORLD TRAVEL, INC.

**6302 WEST CERMAK ROAD
BERWYN, ILL. 60402**

Phones (312) 795-9050 — Chicago (312) 242-6110

SPORT

I. LIGA KOPANÉ

V ČESKOSLOVENSKU

Výsledky 28. kola: Sparta - Inter 6:0, Č. Budějovice - Cheb 5:0, Olomouc - Prešov 2:1, Ostrava - B. Bystrica 1:0, Žilina - Dukla 1:1, Trnava - Slavia 1:0, D. Streda - Košice 1:0.

Tabulka: SKORA: BODY:

1. VÍTKOVICE	41:22	38
2. SPARTA	63:28	33
3. OLMOUC	49:35	32
4. DUKLA	58:34	31
5. CHEB	48:40	31
6. SLAVIA	26:27	30
7. BOHEMIANS	45:36	28
8. OSTRAVA	36:32	28
9. B. BYSTRICA	33:37	27
10. TRNAVA	24:29	26
11. D. STREDA	26:41	26
12. ŽILINA	29:45	26
13. PREŠOV	24:42	24
14. KOŠICE	28:37	23
15. Č. BUDĚJOVICE	29:46	22
16. INTER	21:49	21

I. národní liga kopané v Československu

Výsledky 28. kola: Teplice - Opava 1:0, Třinec - Hr. Králové 3:0, Plzeň - Fr. Místek 3:0, Brno - Poruba 4:2, Č. Lída - Tábor 1:0, Xaverov - Chomutov 2:1, Jablonec - Zatec 2:1, Zlín - Ml. Boleslav 1:2.

Tabulka: SKORE: BODY:

1. PLZEŇ	51:25	40
2. CHOMUTOV	42:18	39
3. ML. BOLESLAV	52:36	37
4. Č. LÍDA	34:29	32
5. OPAVA	45:42	32
6. ZLÍN	35:30	31
7. BRNO	45:31	30
8. PORUBA	29:29	30
9. HR. KRÁLOVÉ	49:35	29

10. TRINEC	24:22	28
11. TEPLICE	32:37	26
12. XAVEROV	36:47	23
13. FR. MÍSTEK	24:39	23
14. TÁBOR	34:32	22
15. ZATEC	25:49	18
16. JABLONEC	16:73	8

1. S.N.F.L.

Výsledky 28. kola: Trebišov - Nitra 1:1, Hurbanovo - Púchov 6:1, Martin - Stropkov 2:0, Slovan - Michalovce 1:1, P. Bystrica - Levice 1:2, Košice - Petržalka 0:0, Dubnica - Senica 0:2, Humenné - Prievidza 1:2.

Tabulka: SKORE: BODY:

1. NITRA	81:23	48
2. SLOVAN	40:22	38
3. PETRŽALKA	44:32	32
4. SENICA	36:33	30
5. LEVICE	34:32	30
6. PRIEVIDZA	36:31	28
7. HURBANOVO	41:44	28
8. P. BYSTRICA	39:38	27
9. MARTIN	36:40	27
10. ZÍS KOŠICE	39:42	25
11. DUBNICA	29:38	25
12. TREBIŠOV	30:40	25
13. HUMENNÉ	32:48	24
14. STROPKOV	34:48	22
15. MICHALOVCE	33:56	21
16. PÚCHOV	32:49	18

Posledních osm Před třemi týdny 29. května bylo zahájeno XIII. mistrovství světa v kopané za účasti 24 mužstev.

Dnes známe již těch posledních osm, mezi nimiž marně hledáte Mistra světa z roku 1982 Itálii, jakož i další favority SSSR a Dánsko.

Kdo vyhraje tuto nejcennější trofej na světě? Bude to opět Brazílie?

Program zápasů

Čtvrtfinále - sobota 21. června: Brazílie - Francie, Mexiko - Záp. Německo.

Neděle 22. června: Argentina - Anglie, Španělsko - Belgie.

Polofinále - středa 25. června

O 3. místo - sobota 28. června

Finále - neděle 29. června

Výsledky osmi-finále: Brazílie - Polsko 4:0, Francie - Itálie 2:0, Záp. Německo - Maroko 1:0, Mexiko - Bulharsko 2:0, Španělsko - Dánsko 5:1, Belgie - SSSR 4:3, Argentina - Uruguay 1:0, Anglie - Paraguay 3:0.

Konečné tabulky všech skupin z 1. kola:

Skupina „A“: Skore: Body:

1. ARGENTINA	6:2	5
2. ITALIE	5:4	4
3. BULHARSKO	2:4	2
4. JIŽNÍ KOREA	4:7	1

Skupina „B“: Skore: Body:

1. MEXIKO	4:2	5
2. PARAGUAY	4:3	4
3. BELGIE	3:5	3
4. IRÁK	1:4	0

Skupina „C“: Skore: Body:

1. SSSR	9:1	5
2. FRANCIE	5:1	5
3. MAĎARSKO	2:9	2
4. KANADA	0:5	0

Skupina „D“: Skore: Body:

1. BRAZILIE	5:0	6
2. ŠPANĚLSKO	5:2	4
3. ALŽÍR	1:5	1
4. SEV. IRSKO	2:6	1

Skupina „E“: Skore: Body:

1. DÁNSKO	9:1	6
2. ZÁP. NĚMECKO	3:4	3
3. URUGUAY	2:7	2
4. SKOTSKO	1:3	1

Skupina „F“: Skore: Body:

1. MAROKO	3:1	4
-----------	-----	---

2. ANGLIE	3:1	3
3. POLSKO	1:3	3
4. PORTUGALSKO	2:4	2

ZPRÁVY ZE SPARTY A.B.A. CHICAGO

Úspěšná jarní sezona Sparty Chicago

Minulou neděli Spart'ané ukončili jarní sezonu, ve které získali 6 vítězství, 2 remize a pouze jednou byli poraženi.

Spart'ané získali z devíti zápasů 14 bodů, což jim stačí pro první místo v tabulce, i když Wauconda, United Serbs a Schwaben jsou velmi blízko za nimi.

V čem vězí ty úspěchy Sparty v letošní jarní sezoně? Dle prohlášení manažera Láďi Gajdy, mužstvo Sparty obdrželo hodně výborných posil. Jako první je to „dirigent“ mužstva Rudy Svoboda, který svým přehledem, vždy pošle přesnou přihrávku volnému spoluhráči. Jeho fotbalové umění je velkou pomocí celému mužstvu.

Další velkou posilou mužstva Sparty je Joe - Paul Di Bernardo, který již skončil studie na univerzitě v Indianě a nyní je opět v Berwynu.

Třetí posila v mužstvu Sparty přišla až z Brazílie, kde náš bývalý hráč Andy Taylor strávil celý rok. Nyní se však vrátil zpět ke svým spart'anským kamarádům.

Tito tři vynikající fotbalisté byli výborně podporováni dalšími dvanácti hráči a tak se Spart'ané opět dostali do čela ligy.

MAJOR DIVIZE

Výsledky 9. kola: U. Serbs - Sparta 1:0, Eagles - Wauconda 0:1, Schwaben - Gr. White 3:0, Kickers - Lightning 6:3, R. Wawel - Vikings 2:2. Dohrávaný zápas: Schwaben - Wauconda 0:1.

Tabulka: *P.O.Z. SKORE: BODY:

1. SPARTA	9	16:8	14
2. SCHWABEN	8	13:7	10
3. U.SERBS	6	9:5	9
4. VIKINGS	8	15:15	8
5. WAUCONDA	5	6:3	7
6. GR. WHITE	9	9:17	6
7. KICKERS	6	12:12	5
8. R. WAWEL	8	9:13	5
9. LIGHTNING	6	6:11	4
10. EAGLES	5	7:10	2

* P.O.Z. = počet odehraných zápasů.

PRVNÍ DIVIZE

Výsledky 9. kola: Trevians - Slovaks 1:0, Lions - Hakoah 5:0, Falcons - Real 2:0, Aurora - Fortuna 0:1, Bullets - Rams 3:1.

Tabulka

1. LITHS	28:9	13
2. TREVIANS	18:4	13
3. FALCONS	23:17	13
4. FORTUNA	20:6	10
5. REAL	18:9	9
6. AURORA	17:17	6
7. SLOVAKS	11:13	5
8. BULLETS	12:18	5
9. LIONS	14:24	5
10. HAKOAH	4:32	2
11. RAMS	7:23	0

BÍLÝ SPORT Wimbledon 1986

V pondělí dne 23. června bude zahájen nejpobulárnější tenisový turnaj světa - WIMBLEDON -

V pánské dvouhře je nasazený hráč číslo jedna Ivan Lendl. Jeho poslední úspěch v Paříži opět potvrdil, že je dnes nejlepším tenisovým hráčem na světě.

Pro neúčast McEnroea druhé místo bylo dáno švédskému mistru Matts Wilanderovi. Teprve třetím nasazeným hráčem je Jim Connors a za ním následuje loňský vítěz Wimbledonu německý mistr Boris Becker.

V dámské dvouhře bylo dáno první místo Martině Navrátilové i přesto, že v Paříži podlehla Chris Evert-Lloydové. Martina vyhrála Wimbledon v posledních čtyřech letech pokaždé a taktéž letos je velkou favoritkou.

Druhé místo bylo dáno Lloydové. Třetí nasazená hráčka byla Němka Steffi Grafová, která byla donucena účast odřeknout. Její místo asi převezme Hana Mandlíková. Klaudia Kilshová pak převezme čtvrté místo.

Fandové tenisu se mají nač těšit, neboť celé dva týdny budou moci sledovat nejlepší tenisty světa na televizi. Vyhrají to naši Martina s Ivanem?

Jarda Fajkus

ZE SVAZU SVOBODNÝCH ČS. SPORTOVCO V ZAHRAŇICÍ

František Kincl, který vlastnil pražský obchod na Vinohradech, kde se scházeli významní sportovci, daroval vzácný odznak pražské Sparty Svazu.

DISCOVERY TRAVEL, INC.

641 S. La Grange Rd.
LA GRANGE, IL 60525

Pozvání příbuzných z Československa rychle-spolehlivě-bez poplatku, letenky za nejnižší ceny.

Všechny doklady vystavené naší kanceláří jsou notářsky ověřené.

Zařídíme pasy, víza, rezervace hotelů, aut, pojištění, překlady

Pro bližší informace a tiskoviny volejte:
LIBBY BUCEK ☎ (312) 482-8515 kancelář
☎ (312) 354-7707 večer domů

POJEĎTE S NÁMI NA SLETOVOU SOUTĚŽ
v odbíjené (volejbalu), která se bude konat
v pátek 4. července 1986 ve Sportovní síni v Zürichu
v rámci VI. sletu Čs. sokolstva v zahraničí.

foto: Zdeněk Beránek

Na obrázku čestný předseda Svazu čs. svobodných sportovců v zahraničí Karel Fišer, který věnoval dva poháry pro vítězné družstvo mužů a žen ve volejbalu!

ZDRAVÍME VI. SLET ČS. SOKOLA V ZAHRANIČÍ!

Díky za ten vzácný dar! Manželé Kinclovy, mějte se moc hezky v Kalifornii; hlavně Vám přeje hodně zdravíčka v zaslouženém důchodu!

Právě vyšel II. díl „Poslední pocty“ od Jožky Pejškara, který přišel na skvělou myšlenku sepsat knihu o zemřelých exulantech. V ní věnoval též část „Tělovýchově a sportu“, kde se dočtete o Kurt Epsteinovi, Zdeňkovi Jirotkovi, Jardovi Kokoškovi, Josefu Malečkovi, Cyriřu Musilovi, dr. Zbyslavu Peteršovi, Matěji Neumannovi, Josefu Růžičkovi, Emilu Ransdorfovi, ing. Mílovi Svobodovi, Václavu Valouškovi a mnoha dalších!

Vřele doporučujeme všem sportovcům svazek č. 2 Památník na zemřelé čs. exulanty v letech 1948-84. Knihu lze objednat přímo u Jožky Pejškara: (330 N. Stage Coach Lane, Fallbrook, California 92028). - Tobě, Jožko, upřímně děkujeme!

Svaz vydal k VI. sletu čs. sokola v zahraničí toto prohlášení: „My, sportovci československého původu, vzdáváme dnes hold sokolskému hnutí a přejeme hodně zdraví! Jsme Vám vděční za práci, kterou konáte na poli tělesné výchovy.“ - Svaz bude zastoupen na VI. sletu ve švýcarském Zürichu ve dnech 3.-6. července 1986. NAZDAR!

Tisk. služba Svazu

vysokou sportovní úroveň účastníků a „fair play“ jimž se vyznačovaly všechny zápasy. Vyslovil též uznání bratřím Kalkusovi a Bartošovi za velmi dobrou organizaci a řízení turnaje. Last but not least, vzdal chválu br. Viktoru Čechovi, Marii Aubrechtové a Věře Čechové, jakož i br. Jerryemu Friedrichovi a ses. Růžence Friedrichové za jejich péči o culinární blaho hráčů i diváků. Je faktem, že párky, piva, koláče, káva a jiné pochutiny udržovaly všechny v dobré kondici a příjemné spokojenosti.

Vítězům turnaje ještě jednou srdečně blahopřejeme.

ČS. SOKOLSTVO V ZAHRANIČÍ
VI. SLET • ZÜRICH 1986

**POKYNY PRO ÚČASTNÍKY
SLAVNOSTNÍHO
PRŮVODU NA STADIONU
„Letzigrund“ v neděli 6. čer-
vence 1986 - při hlavním
sletovém dnu:**

Oděv (pouze):

sokolský slavnostní kroj; cvičební úbor; sokolský vycházkový úbor; (muži: modré sako, šedé kalhoty, bílá nebo světlemodrá košile, sokol. vázanka, kulatý znak Ústředí; ženy: modré sako, bílá sukně, bílá blůzka uzavřená šálkou-šátkem, bílé boty, kulatý znak Ústředí); národní kroj.

Vnější označení

(kroj, cvičební úbor, sokol. vycházkový úbor); domovenka; činovnícká páska (pouze jedna - vyšší); kulatý znak „Sokol“; sletový odznak, případně odznak „Na stráž“ (pouze u vycházkového úboru. Na sokolském stejnokroji se odznak „Na stráž“ nenosí.)

Při cvičebním úboru mužů i žen se nenosí:

šperky (náhrdelníky, náramky, prsteny, hodinky - pouze případně snubní prsten). Také brýle proti slunci se po dobu cvičení nepoužívají. Prosíme, aby tyto dispoce v souladu se směrnicemi pro různé příležitosti vydanými byly dodržovány. Nebude škodit, když činovníci (náčelníci, vzdělavatelé a jiní) na tyto pokyny a směrnice VČAS UPOZORNÍ, ne až na stadionu!

**SLETOVÁ INFORMAČNÍ
KANCELÁŘ**

bude spolu se sletovou výstavou v budově Kongress-Haus, Claridenstrasse 3 vchod „K“, Zürich.

Vzhledem k velkému počtu sletových hostů, ubytovaných v hotelu Nova-Park a hotelu Stol-

ler (oba na Badenerstrasse, nedaleko stadionu Letzigrund) bude také otevřená pomocná informační kancelář v hotelu Nova-Park, Bedenerstrasse 420.

V provozu:

Kongress-Haus: čtvrtek 3.7.1986 od 12,00 - 20,00 hod; pátek 4.7. od 8,00 - 20,00 hod; sobota 5.7. od 8,00 - 20,00 hod; neděle 6.7. od 8,00 - 11,30 hod; pondělí 7.7. od 8,00 - 12,00 hodin.

Hotel Nova-Park:

3.7.1986 - 12,00 - 18,30 hod.
4.7. - 10,00 - 12,00 hod.
5.7. - 10,00 - 12,00 hod.
6.7. - 10,00 - 11,30 hod.
7.7. - 10,00 - 12,00 hod.

SLETOVÁ VÝSTAVA

bude otevřena v pátek 4.7. a v provozu v době jako sletová informační kancelář v Kongress-Hausu, Zürich, Clariden-Strasse, vchod „K“.

Telefony na informační kanceláře:

Kongress-Haus 01/201 66 68;
inter (linka) 201 a 202.
Hotel Nova-Park 01/491 22 22

Některé důležité adresy v Zürichu:

Ambulanz, Sanitätskorps:
Neumühlequai 40, tel: 361 61 61.

Apotheke Bellevue (nepřetržitě): Theaterstr. 14, tel: 252 44 11.

První pomoc (Notfallzentrale):
Wagnergasse 12, tel: 47 47 00.

Směnárna (Geldwechsel):
Hauptbahnhof (6,30 - 23,30 hod.), tel: 211 02 62.

Policie (Stadtpolizei): Bahnhofquai 3, tel: 117.

Post-Telephon-Telegraph: 8020
Hauptpost, Sihlpost Kaser-
nenstrasse 95/99, tel: 245 41 41.

Automobil-Club der Schweiz:
Forchstrasse 95, tel: 55 15 00.

Touring-Club der Schweiz:
Alfred Escher-Str. 38, tel: 201 25 36.

Verkehrsbüro (doprav. kancelář):
Hauptbahnhof, Bahnhofplatz 15, tel: 211 40 00.

Ztráty a nálezy (Fundbüro):
Wermühlestr. 10.

Obvyklá prodejní doba v obchodech: pondělí - pátek od 9,00 do 18,30 hod.; sobota od 8,00 do 16,00 hod.; čtvrtek - večerní prodej do 21,00 hod.

Kongress-haus, Claridenstr.3 -
pouliční dráha č. 9, 8, 11, 2, 5.
bus č. 61 a 65

stanice „Bürkliplatz“
Stadion Letzigrund, Badener-

str. 504 - tramvaj č. 2 a 10,
stanice „Letzigrund“.

Sporthalle Allmend, Allmend-
Str. - tram. č. 13, stanice
Saalsporthalle.

Turnhalle Schulhaus Döltchi,
Döltchi-Weg - tram. č. 14 a 9,
stanice Schweighofstr. (5 min.
pěšky).

Některé důležité informace:

Jízdenky na Tram, Trolley, Bus - předprodej pro více jzd: (k dostání pouze na stanicích, nástupišťích nebo v předprodejích)
1. jízdenky pro vzdálenost do 5 stanic (Kurzstrecke Mehrfahrten - Abonnement) - Fr.10.- 13 jzd.

2. jízdenky platné pro celou městskou síť (Langstrecke Mehrfahrten - Abonnement) - Fr.16.- - 13 jzd.

3. denní jízdenka (Tageskarten) - platí 24 hodiny od 1. jízdy - Fr.5.-

!!! Na jízdenky uvedené ad 1) a 2) může jeti větší počet cestujících najednou!!! (max. 13 osob - počet celkových jzd).

Jednotlivé jízdenky - k dostání přímo na nástupišťích:

pro dospělé: 1 dítě: 2 děti: platí: do 5 stanic (1) Fr 1.- Fr 1.- Fr 1.- 30 minut; neomezené (2) Fr 1.60 1.- 1.60 60 minut.

Všechny jízdenky opravňují k přestupu na další linky!

Veřejné dopravní prostředky jezdí ráno od cca 5,00 hod. - 24,00 hod. Po této době je nutné použít taxi. Také vlaky během nočních hodin nejezdí.

O možnostech okružních jzd po Švýcarsku je možné se informovat na veřejných informačních střediscích nebo nádražích.

Poštovní sazby za dopisy a pohlednice:

Švýcarsko: pohledy Fr 0,50; dopisy Fr 0,50

Cizina - Evropa a Středomoří: pohledy Fr 0,80 (země s poštovní dohodou CEPS); dopisy Fr 1.10 - 1.80 (do 50 gr)

Ostatní země (mimo CEPS a do zámoří): pohledy Fr 1.10; dopisy Fr 1.40 - 3.00 (do 50 gr) - letecky.

Pohledy s pozdravem do 5 slov (jako tiskopis): Fr 0.60 - Evropa a Středomoří; Fr 0.70 - ostatní státy a zámoří.

V informačních kancelářích budou prodávány sletové pohledy se sokolskou a curyšskou tematikou. Informační plánky, prospekty i sletové upomínkové předměty budou našim hostům k dispozici v dostatečném množství.

Noworul Memorial Chapels

2658 SOUTH CENTRAL PARK AVENUE, CHICAGO, ILL. 60623
TELEFON: 762-2233

O VÍŘE V BOHA

(Pokračování ze str. 1)

jak se hrách svými šlahouny - je to vlastně to správné slovo? - přidruží sítě nad záhonkem, pozorují řeku a život lesa, život lesních zvířat. Všechno dění je tu účelové, smysluplné a cenné. Nesmyslný může být jen svět lidských výrobků, opuštěný člověk, od něhož svůj smysl odvozoval. Auto opuštěné člověkem, rezaví v houští u cesty, je nesmyslné. Houští samo však žije vlastním životem, nezávisle na člověku.

Či jiné porovnání - mezi opuštěným a obydleným příbytkem. Když vejdu do příbytku, kde třeba v tu chvíli nikdo není doma, cítím jasně, že je to něčí svět. Věci tu mají své místo a svůj řád. Není můj, odvozený od mne, přesto tu je. Cítím to, když se pokouším vařit v cizí kuchyni. Víím, že všechno, čeho užívám, někam, nějak patří a i v nepřítomnosti hostitele cítím jeho přítomnost v řádu kuchyně. Zpusťovaná, opuštěná obydlí, jako chalupy na Šumavě, řád nemají. Jsou ničí, a i když shoda se slovem „ničiti“

je čistě náhodná, je stejně vhodná.

Jedinečnost lidství je chápat smysl všeho bytí a řád jsoucna.

V přírodě mám pocit jako v obydleném příbytku. Příroda má svůj řád, hvězdné nebe nade mnou jako les okolo a půda pod nohama. Je něčí. Není moje: ten řád, smysluplný život tu byl dávno, než jsem vymýtil les a sroubil své obydlí. Nepatří ani drobným obyvatelům lesa, lišce pod břízou za hrází, rodinice dikobrazů na druhé straně řeky, bobrům, kteří tu řeku přehradili. I ti k ní patří, ale nevládní ji. Přesto je příroda něčí.

I já v ní žiji, jejím řádem. I pro mne platí cyklus práce a odpočinku, rytmus ročních období i rytmus života. Mám v ní své místo a svůj úkol. Jsem schopen údivu nad krásou sněženky a hvězdy, jsem schopen poznávat řád přírody a řídit se jím, nejen jím být řízen. Jsem schopen v řádu přírody chápat i hlubší, vše propojující zákon lásky, víry a naděje. V tom je zvláštnost lidství - v té schopnosti chápat smysl a nejen fakt skutečnosti.

Věřit v Boha znamená především žít s vědomím smys-

luplnosti bytí, nazít v životě i světě řád přírodní i mravní. Proto věřit v Boha, tedy s filosofickým úžasem nazít přítomnost jako smysl všeho bytí, je i podstatou lidství. Je to základní lidská schopnost, základ všeho ostatního - včetně schopnosti zabývat se přírodovědou. Je to však především základ schopnosti žít lidským, smysluplným životem. Bez vědomí Boží přítomnosti by nakonec všechno konání bylo nesmyslné. Snad bychom mu mohli přičíst čistě užitkový smysl, což běžně děláme, když jsme se připravili o vědomí Boží účelnosti. Tak třeba si řekneme, že práce je sice otrava - ač tím zatracujeme velkou část života do nesmyslnosti - ale že ji konáme, abychom si mohli postavit tu chatu. Jenže stavět chatu je vlastně dřina a otrava, kterou děláme, aby vlastně proč? Ten řetěz odkazů je nekonečný. Končí až smrtí. Uniknout mu můžeme jenom v tu chvíli, kdy si uvědomujeme Boží přítomnost a vlastní, niternou smysluplnost konání, jímž do života v čase vstupuje dimenze věčnosti, lásky, dobra, krásy.

Ateismus je zaslepení, které zbavuje náš život jeho smyslu.

Ateismus vůbec není světonázor, způsob nazírání jako vědecký či lidský. Je to zaslepení, ochromení naší lidské schopnosti vnímat přítomnost Boží, které zbavuje lidské žití hodnoty a ceny. Má jistě svá zdůvodnění. Jen výjimečně vychází z omylného považování výběrového, zvláštního názoru, jako je vědecký, za celkový,

obecný názor. Procento věřících mezi americkými vědci je vyšší než mezi obyvatelstvem jako celkem - jsou to přece jen vzdělaní lidé. Daleko častěji pramení ze strachu, ze zklamání. Člověk si raději sám zastírá vědomí dobra, aby bolest zla nebyla ztížena prvkem zklamání. Jindy pramení z chamtivosti: lidé si zapírají dobrotu a smysl života a světa, aby je mohli bezohledně vykořisťovat - těžko zničit les, když v něm člověk vidí láskyplné dílo Boží, a ještě těžší pak ničit člověka. Je snazší si namluvit, že nejsou než hmotou v pohybu. Jenže platí se za to: i můj život se pak stává nesmyslný. Když člověk ztrácí vědomí přítomnosti Boží, ztrácí s ním i schopnost lidsky žít.

Věřím v Boha. Není to něco, pro co jsem se rozhodl. Je to prostě tak: nemohu popřít vědomí Boží přítomnosti. Víím, že to nestačí. Také jsem křesťan - či jak opravuje Kierkegaard, snažím se být křesťan. A dál, jsem také, jak se říkávalo, „úd církve“ - podílím se na životě anglikánského sboru v obci Peterborough a vši církve a jejího obcování.

Nemyslím, že právě to je jediné vyjádření Boží přítomnosti. Bůh je vždy víc než víra, láska víc než jednotlivé skutky lásky. Jenže stejně jako se láska stává skutečností ve skutečných lásky, byť nutně omezených a nedokonalých, tak i vědomí Boží přítomnosti se ztělesňuje ve víře a církvi, byť neméně nedokonalé. Protože jsem Čech, dědic svatováclavské tradice, a evangelík, dědic odkazu Českých bratří, je mi

nejbližší anglikánské obcování, v němž se katolická liturgická tradice propojuje s evangelickou teologií. Ale mohl bych třeba i jinak. Dovedu si představit, že bych byl věřícím Židem, nebo snad, ač si to těžko představuji, i věřícím budhistou. Jen jedno nemohu - popřít to jasně, zjevně vědomí Boží přítomnosti.

Pověděl jsem tedy, co pro mne znamená věřit v Boha - především žít den ze dne ve vědomí Boží přítomnosti, tak vnímat, tak chápat, tak rozhodovat. Jenže tato odpověď vede k další otázce. Je prý jedna věc věřit v Boha, docela jiná věc být zrovna křesťanem a k tomu ještě aktivním členem církve a sboru. Nemusí se mi uvádět všechno, co se v křesťanské církvi předhazuje na školení. Hříchy své církve znám předobře. Tak tím bych se nyní chtěl zabývat. Bude to zas zcela osobní vyznání - prosím vás, chápejte je tak!

Víra v Boha - budí; ale proč náboženství a církev?

Začneme obecněji: proč vůbec náboženství? Předtím jsem hovořil jen o víře, tedy o vědomí Boží přítomnosti, a to je mnoha lidem celkem přijatelné. Je to konečně obecně lidská schopnost, i když jsou lidé, kteří ji v sobě popírají. Jenže „chodit do kostela“? To je přece něco docela jiného!

Osobně myslím, že tak docela jiné to není. Co člověk hluboce prožívá a cítí, to chce i vyjádřit. Náboženskými úkony člověk odpovídá na Boží výzvu, bere ji na vědomí v údivu, který staří Řekové považovali za prapůvod všeho vědomí, a reaguje na ni. Vlastní prožitek i dostupný materiál mi popírají teorii devatenáctého století, že náboženskými úkony se člověk především pokouší manipulovat Boží vůli ve svůj prospěch. Ten prospěchářský prvek se samozřejmě může přidružit ke všemu lidskému konání, avšak prvotní náboženský impuls je jiný. Je to skoro bezděké zvolání údivu a úcty. Řekl bych, že lidé vytvářejí náboženství proto, že přítomnost Boží v životě a světě je příliš základní, příliš intenzivní, než aby ji člověk mohl bez projevu přecházet. Člověk, který Boha poznává, jej chce i uctívat, jemu sloužit. Proto náboženství, nejen víra.

Jenže proč náboženství křesťanské, židovské, či proč symbolika jiného kultu? I tu, myslím, je ještě obecný prvek. Člověk svou svobodou vystupuje z přírody do dějin. Svoboda, to tu znamená, že od něho život vyžaduje rozhodnutí, v nichž se nemůže prostě

Pěkné posezení najdete v přátelivém prostředí restaurace

CAFÉ EUROPE

u Mirka a Stelly Umlaufových

3710 West Cermak Road v Cicero

RODINNÉ OSLAVY — PARTY — PODLE DOHODY

ČESKO-AMERICKÁ KUCHYŇ

DENNĚ ČERSTVÁ JÍDLA — BAR

TELEFON: 656-3555

Our 103rd Year

SECOND FEDERAL SAVINGS

Member of Federal Home Loan Bank System

Road 12 & Grand Ave.
FOX LAKE, ILL. 60020
☎ 587-6311

INSURED SAVINGS
— up to \$100,000.00 —
by Federal Savings and
Loan Insurance Corp.

A FRIENDLY SAVINGS INSTITUTION SERVING A GREAT COMMUNITY

SAVING IS CONVENIENT HERE!

Every feature of our association is designed with safety, increased earnings and convenience for you in mind.

For your convenience:
— a Save-by-Mail plan,
— easy-to-serve-you office facilities,
— fast service,
— free parking.
Come in.

Satisfying friendly service

CORNER
26TH & PULASKI
CHICAGO, ILLINOIS 60623
PHONE: 277-8500

7345 W. 25TH ST.
N. RIVERSIDE, IL. 60546
PHONE: 442-5700

Ondrus & Son

Zhotovujeme příkrývky (deky) i polštáře z přineseného peří;

hotové povlaky na deky ve všech velikostech. Máme největší výběr záclon (draperií) do kuchyně, pokojů a ložnic;

soubory do kuchyně, pokojů, ložnic a koupelen; sklad hotových prošívaných dek a polštářů z husího prachového peří a dacronu.

Velký výběr bed-spreads a draperií téže barvy.

Navštivte nás!

Rádi poradíme a odborně obslužíme česky či anglicky.

Máme 52-letou zkušenost a stejně dlouhou dobu sloužíme svým krajanům jen kvalitním zbožím.

Těšíme se na vás!

Ondrus & Son

6533 WEST CERMAK RD., BERWYN ILL. 60402
GU 4-1700

Hned naproti obchodu p. F. Pancnera

odevzat pudu či instinktu, nýbrž musí odpovědně rozhodovat na základě důvodu, tedy minulosti uchované ve vzpomínkách a budoucnosti předvídané v představivosti, dějů, chápaných a vyložených rozumem a citem. Neztrácíme tu místo v přírodě, avšak ke své přírodnosti a přirozenosti připojujeme druhý rozměr historického dění. S přítomností Boží se člověk tudíž nesetkává jen v přírodě, nýbrž také v dějinách a v dění svého života.

Jsou ovšem i civilisace - Jan Patočka je označuje za „veliké domácnosti“ - které setrvávají převážně v koloběhu přírody, tedy potřeby a spotřeby. Jejich náboženský výraz Boží přítomnosti pak setrvává na úrovni přirozeného uznání Boží přítomnosti, třeba obět' díky z úrody, která je zároveň prosbou o novou úrodu. K něčemu odlišnému dochází v životech a civilisacích, kde se k přírodnímu rozměru připojuje rozměr dějový a dějinný. Tak jako v přírodě jsou místa a úkony, které člověku nejvýrazněji předkládají přítomnost Boží - vzpomeňme na posvátné háje našich předků! - tak i v ději a dějinách jsou body, v nichž se lidé střetávají nejvýrazněji s Boží přítomností a nejjasněji chápou smysl Božího řádu všehomíra. Ty pak se stávají východiškem náboženských forem i zkušebním kamenem všeho dalšího poznávání Boží přítomnosti a vůle. Náboženství, která devatenácté století označovalo jako „historická“, vyjadřují střetnutí s přítomností Boží v určité události, či lépe v určitém zásadně formujícím prožitku.

Takovým prožitkem bylo pro starohebrejský národ vyvedení z Egypta a střetnutí s přítomností Boží na hoře Sinaj. Zákon, který tu Bůh ukládá Mojžíšovi a lidu Izrael, není jen řada pravidel. Vyjadřuje i trvalou Boží přítomnost v životě všech Židů. Židovská hospodyně, která s láskou a úctou odděluje v kuchyni nádoby na mléčné a masité pokrmy, tu pocítuje a vyznává přítomnost Boží i v nejdrobnějších každodennostech života - a zároveň dosvědčuje hluboce o pravdivosti onoho formativního prožitku pod Sinajem. Síla židovství, to, že vzdor tisíciletému útlaku dál žije a tvoří židovský národ, který i v diaspoře obohatil tolik národů, včetně našeho národa a naší kultury, se nedá vyložit civilisačně. Je to svědectví Boží přítomnosti, kterou Židé vidí zorným úhlem vyvedení z Egypta a zákona Mojžíšova.

Církev mi dosvědčuje Boží přítomnost v Kristu - Spasiteli.

Dovedu pochopit ten pro-

žitek: Jsem křesťan, protože můj osobní prožitek se váže na jiný ústřední bod, v němž se mi přítomnost Boží i Boží vůle jeví nejjasněji v dějinách, podobně jako v přírodě se mi nejjasněji jeví na hvězdném nebi bezměsíčné noci a v hluboké zeleni lesa. Je to pro mne událost Ježíše Nazaretského, jehož vyznávám jako Krista, i se vším, co jí předchází, dějiny Izraele, a co z ní vychází, dějiny církve. Událost Ježíše Krista, jeho tříleté pastýřské působení, ukřižování i zmrtvýchvstání je mi tou klíčovou událostí, v níž Boží přítomnost nejjasněji vystupuje v dějinách a jež mi zůstává zkušebním kamenem všeho dalšího vědomí a výrazu Boží přítomnosti.

Zdůrazňuji: nevyznávám Ježíše jako obzvlášť nadaného proroka, nýbrž jako Krista, Spasitele. Událost Ježíše Krista chápu jako kosmickou, nejen historickou. Ve střetnutí s Ježíšem Nazaretským žiji s vědomím, že se tu střetávám s Bohem samým - či, jak křesťané vyznávají, že Bůh je v Kristu, smiřuje tu svět se sebou. Zjevení pro mne není jen řada vět, učení o Bohu či životu. V Kristu se mi zjevuje Bůh sám. Nepopírám Bohu schopnost zjevit se i jinde a jinak. Jsem přesvědčen, že přítomnost Boží je zjevná ve vši přírodě i ve všech dějinách. Proto nejen chápu, nýbrž i pocítuji pravdivost takzvaných přírodních náboženství: nemohu žít na lesní samotě a nebyť si vědom Boží přítomnosti v jejím smyslu. Stejně chápu vědomí Boží přítomnosti v dějinách lidu Izraele a pravdivost a sílu židovského vyznání, na něž navazuje i Ježíš. Nikdy bych nechtěl nikomu brát víru, v níž se s Bohem střetává, jak to činili první misionáři v našich zemích, když káceli posvátné háje, či pozdější misionáři, když pájili Bible a kancionály. To lidé dělají z nedůvěry. Z víry je třeba víru posilovat, rozšiřovat, očist'ovat a prohlubovat, ne ji ničit a na spáleníšti nevěry se marně snažit budovat novou.

Bůh se může zjevit i jinak, jenže mně se zjevil v Kristu Ježíši. Proto jsem křesťanem; ta událost je pro mne směrodatná. Jistě, křesťanství je víc než tato událost sama. Křesťané, to jest lidé, kteří považují událost Ježíše Krista za rozhodující a směrodatnou, už po šedesát generací vykládají přírodu i dějiny zorným úhlem oné ústřední události, a i to všechno patří k mému křesťanskému dědictví. Je tu na prvním místě Písmo, nejzákladnější výklad události Ježíše Krista. Jsou tu i symboly víry a

tradice církve, v nichž se lid Boží snaží vyjádřit smysl onoho základního prožitku. I ty patří ke křesťanství, a když říkám nejen, že věřím v Boha, nýbrž že věřím jako křesťan, hlásím se i k tomu všemu.

Jenže pozor: nepovažuji věrouku ani za podstatu, ani za východiško víry. Stejně jako věta „věřím v Boha“ neznámá jen, že dávám intelektuální souhlas s větou o existenci určité bytosti, nýbrž že si jsem vědom přítomnosti a vůle Boží v životě a světě, tak také křesťanské vyznání neznámá jen, že souhlasím teoreticky s určitými biblickými a tradičními větami. Křesťanská víra je především přístup k životu, život v zorném úhlu Boží přítomnosti, jak se s ní setkáváme v Ježíši Kristu. Věřouka je následkem toho života, pokusem jej vyjádřit; může být i pomůckou v pokusu jej žít. Základ je však jiný: přítomnost Boží v Ježíši Kristu.

Proč náboženství? Protože není možné věřit v Boha nečinně či obecně. Naprosto nepochybuji o obecné přítomnosti Boží v přírodě i dějinách, avšak jsem si také vědom, že člověk vidí i jen očima jen tehdy, když se soustředí, když upře zrak na jedno místo. Jinak se jen obklopuje dojmy, ale nevidí. S viděním Boží přítomnosti to je stejné. Člověk vidí jen tehdy, když se dívá, když se soustředí a upře zrak. Případá mi naprosto nezbytná úcta k jiným výrazům víry: náboženská nesnášenlivost upírá Bohu schopnost zjevit se člověku podle vlastní vůle. Ve světě pak popírá pravdivost vlastního vyznání: není důkazem života Bohem smířeného, jen vlastní lidské nejistoty a agresivity z ní plynoucí. Může být i jiná víra než moje - to je možné.

I křesťanské víry mohou být - kromě víry v Krista - Spasitele - z historických důvodů odlišné; avšak neurčitost víry - ať z jakýchkoliv důvodů - není snášenlivost, ale povrchnost.

Co mi připadá nemožné, je víra tak neurčitá a všeobecná, že nedokáže přijmout formu určitého vyznání. Neurčitost mi nepřipadá jako snášenlivost, jen jako povrchnost. Ač si jsem vědom, že jakmile dám své víře určitý výraz, stává se z obecné zvláštní, ne už všem dostupná, a klade mi povinnost úcty k druhým, přesto jí musím určitý výraz dát, nemá-li se rozplynout v povrchní všeobecnosti. Jsem křesťan a evangelík: tak asi vyjadřuji to základní střetnutí s přítomností Boží ve svém životě. Neznámá to, že bych si myslel, že já „mám recht“ a třeba Židé ne. Pravda je víc než

vyznání, které jí svědčí. Znamená to jen, že mně pravda dochází prostřednictvím události Ježíše Krista, křesťanské církve a jmenovitě její evangelické složky. Stejně tak to naprosto neznámá, že bych si myslel, že já „mám recht“ a katolíci ne. Vážím si liturgického dědictví, jímž reformace bezohledně plýtvala, vážím si odvěké moudrosti římské církve i člověka Božího, který dnes stojí v jejím čele. Jsem však dědicem reformace: tu mám pocit nejpřímějšího střetnutí s Boží přítomností.

Tak asi bych odpověděl na tu druhou otázku. Věřím v Boha, protože jsem člověk a schopen poznat přítomnost Boží v životě i ve světě. Jsem křesťan, protože přítomnost Boží nejpříměji poznávám v události Ježíše, o němž jsem přesvědčen, že je Kristus, Imanuel, doslova Bůh s námi, jak mi tuto událost zachovala a předala s pomocí Ducha svatého křesťanská církev a její evangelická větev.

Tak jsem dědicem a dlužníkem. Jenže to zdaleka není všechno. Věřit v Boha, to znamená víc. Znamená to nebyť sám a nežít sám pro sebe, poznávat tolik dobra, tolik krásy v míjivém světě, že to až bolí - a vědět při tom, že co je dobré, to vyvstává z toho míjivého světa do věčnosti, má věčnou platnost. Znamená to osvobození

od pýchy, že jsem středem všeho - a od trpkosti, jako by moje bytost byla světovou tragedií. Znamená to i sebe měřit docela jinak, stejně jako to, co je v životě důležité - jakousi svobodu od tyranie světa. Znamená to, že život stojí za to, aby jej člověk žil. Jenže s tím výčtem bych nikdy neskončil. Tak raději přestanu - Pán Bůh s vámi.

(Z knihy „Čertování s Míšou“ - rozhlasové pořady z let 1981-83) (Podtituly jsou redakční.)

CLEVELAND NEWS

The Karlin Hall & Club 5304 Fleet Ave.

Weekly Band Concerts continue every Wednesday beginning at 7:30 P.M. The Band Concerts are preceded by a Czech-Style Kitchen which opens up weekly on Wednesdays beginning at 5:30 P.M. For Menu Call:

Agnes Haltuch at Lad's Tavern ☎ 429-2450.

June 25 - N.O. Button Boxers

July 2 - Egon Zizka, 9 - Lew Hladky, 16 - Joe Kopco, 23 - Skull & Zagar, 30 - Joe Novak.

August 6 - Potokar - Hronek Combo, 13 - Joe Beno, 20 - Wayne Mack Tribute, Duck or Pork \$7.00 Seats reserved Only For Those Eating - Karlin Brass Music, 27 - Skull & Zagar.

September 3 - Chris Benda, 10 - Buttons & Bows.

CLEVELAND SLOVAK RADIO CULTURAL & SOCIAL CLUB Inc.

ANNUAL PICNIC of

Sunday, June 22, 1986 - from 12 Noon

at American Slovak Sokol Camp

2069 Royalwood Road - Broadview Hts. Ohio

Music by John Pastirik Orchestra

DONATION \$2.50

MUSIC: 2 PM

DO ČESKOSLOVENSKA 1986

Hlavní skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicaga a New Yorku 10. a 24. července, 7. a 21. srpna a 4. a 16. září.

Do Vídně, okružní letenka jen za \$649.00.

EXPO 86, Vancouver a San Francisco. 12-denní zájezd vlakem a busem. Dva odjezdy: 3. července a 8. září. Cena \$859.00.

Nabízíme levné letní výlety na Hawai, Floridu, Californii, Bahamas, Jamajku, Acapulco, Cancun a jiné. Zavolejte o podrobnosti.

Vyřizujeme přesně a spolehlivě návštěvy Vašich příbuzných z Československa.

ZAJEzd NA SOKOLSKÝ SLET DO CURYCHU.

Odlet 3. července z Chicaga, New Yorku neb Dallasu. 3 dni pobyt v Curychu a 13 denní zájezd Evropou.

Zájezd č.1 navštíví Švýcarsko, Itálii, Jugoslávii a Rakousko; zájezd č.2 navštíví Švýcarsko, Itálii, Jugoslávii, Rakousko a Československo.

Pobyt v Evropě může být prodloužen až na 90 dní.

WEBER

TRAVEL AGENCY, INC.

6805 W. ČERMÁK RD., BERWYN, ILLINOIS 60402
TELEFON: (312) 242-1512 nebo 749-1333

PASTORAČNÍ CESTY sv. Otce Jana Pavla II. v r. 1986

Letošní únorovou pastorační cestou do Indie papež Jan Pavel II. zdaleka ještě nevyčerpal svůj cestovní kalendář na rok 1986. To byl spíše jen začátek. Začátkem července odletí do jihoamerické Kolumbie, kde se chce zastavit hlavně také v kraji, vloni tak těžce postiženém přírodními pohromami a samozřejmě hlavním městě Bogotě, kde také loňského roku tak brutálně vraždili marxističtí guerilové. - V říjnu navštíví papež Francii a v listopadu odletí na australský kontinent, kde má přistát 18. listopadu. Od 24. listopadu do 1. prosince má navštívit hlavní města všech australských spolkových států a Nový Zéland. Pak se hodlá zastavit na ostrovech Fidži a v chudém Bangladeši. Před tím a mezitím navštíví sv. Otec také ještě letos mnohé italské kraje a některá italská města. Tak na př. 7. září navštíví údolí Aosta, jehož obyvatelé mluví dosud většinou francouzsky. A protože je Jan Pavel II. vášnivý lyžař a alpinista, není vyloučeno, že si při této příležitosti „zaskočí“ na chvíli s několika sportovci i na ledovce pod Mont Blancem, nejvyšší horou Evropy. Ve dnech 18. a 19. října bude ve Florencii, 26. října v Perugii a druhý den se sejde nad hrobem sv. Františka v Assisi při důležitém ekumenickém jednání s představiteli protestantských vyznání a pravděpodobně i jiných, velkých monotheistických náboženství!

Když si člověk uvědomí, že při tom všem Jan Pavel II. vydal za 7 a půl roku svého pontifikátu ještě pět encyklik - (Pavel VI. jich vydal za svého 15 letého pontifikátu jen šest a papež Pius XII. jich ovšem vydal za svých 19 let kormidlování Kristovy lodičky v roztroušených válečných letech s různými pastýřskými listy celkem dokonce 40, ale nikam přitom nestoval) - nemůže se dost vynadivit té úžasné pracovní energií a výkonností našeho sv. Otce. Přitom musí spát, modlit se, chodit plavat, denně přijímá řadu návštěv, vykonává obřady - píše, čte, rozjímá a ještě si udělá čas na poslech nějakého koncertu, čas od času někoho pokřtí, vyzpovídá či oddá - no prostě - každodenním životem naplňuje své biskupské heslo: „Jsem celý Tvůj“ - („Totus Tuus“). Proto je třeba abychom mu v té jeho nesmírné práci a ohromných starostech v modlitbě vyprošovali dobré zdraví, pevné nervy a veškerou potřebnou Boží a lidskou pomoc.

ŠTĚPÁN KARDINÁL TROCHTA

ŽIVOTOPISNÁ ČRTA A VÝBĚR
Z. PROSLOVŮ A PASTÝŘSKÝCH LISTŮ

(K 16. výoči smrti vydali čeští salesiáni)

(Pokračování z min. čísla)

Matka trpí spolu se synem.

Když se biskup Trochta přestěhoval na podzim 1947 di Litoměřic, prosil svou matku, aby mu vařila a obstarávala domácnost. Byla to žena vyjimečné zbožnosti a síly, a zaslouží si zde pár řádků vděčné vzpomínky.

Anna Trochtová měla tehdy 65 let. Nebyla už mladá. Měla právo si odpočinout na výměnku u vdané dcery. Přivykla také svým rodným Valašským horám, kopcům, lesům, pasekám, kamenitým poličkám, kravám, ovcím, slepicím a všemu, co bylo jejím dosavadním životem. Těšila se jistě, jak ztráví v klidu svá poslední léta v modlitbě a konání dobra mezi kostelem a hřbitovem.

Zanechat všeho a stěhovat se do nového prostředí, kde ji čekala namáhavá práce a kde předvíдалa bolesti a utrpení, to vše vyžadovalo velké oběti. Maminka Trochtová byla na oběti zvyklá. Celý její dosavadní život byl poznamenán utrpením. Ve třiceti letech ovdověla se třemi nezletilými dětmi. Když jí bylo čtyřicet, na smrt onemocněla. Sotva se uzdravila, musela obětovat Bohu svého dospívajícího syna, který odjel do Itálie na studii.

K oběti srdce matčino je stvořeno. Každá matka sleduje osudy svých dětí a je ochotna se za ně obětovat. Prožívá v duchu s nimi jejich radosti a bolesti, i když děti jsou již velké a mají svoje vlastní rodiny.

Kněžské matky jsou však povolány k obětem větším a důležitějším. Musí spolupracovat zvlášť úzkým způsobem se synem-knězem na spáse duší. Matky kněží to nemají lehké. Bůh je volá zasáhnout do dějin spásy tak hluboko, že to přesahuje sílu lidského rozumu. Napodobují život a poslání Matky Boží a musejí být připraveny vystoupit se synem-knězem i na Kalvarii, je-li to vůle Boží. Kněžské matky jsou vzácné a je jich čím dál méně.

Anna Trochtová byla jednou z nich. Její Kalvarie začala již v roce 1942 Štěpánovým zatčením. Celé tři roky strádala s ním. Kdo pochopí ta muka nejistoty prvních týdnů? Vydala se dokonce na cestu do Prahy, aby se něco dozvěděla a aby syna navštívila; ovšem marně. Pak ty balíky s chlebem a sádlem, co posílala do Mauthausenu a do Dachau, aby mu zachránila život. Celý den nemyslela než na syna, zda ještě žije, se strachem a s nadějí čekala na poštu, za něj se modlila doma i v kostele. Ona prožívala s ním jeho utrpení, a svou modlitbou a mateřskou starostlivostí mu život zachránila.

Hluboká víra, nezlomná naděje a silná láska, která se vztahuje i na nepřátele, ji charakterizuje v jejích dopisech. Píše v říjnu 1943 řediteli pražského salesiánského ústavu: »... nedá se na tom nic změnit, dokud Bůh všemohoucí nás sám nezachrání. Teď musíme Bohu děkovat, že aspoň jsme na tom tak, jak jsme ... modleme se za konec války ... čím déle válka potrvá, tím více národ utrpí ... tím těžší povinnosti nastávají ... Musíme se teď obětovat jeden za druhého. Když bude Bůh vidět naši dobrou vůli, snad se nad námi smiluje ... musíme doufat, Bůh je mocný ... Vzpomeňte si na nás modlitbou. I my se budeme modlit za vás a za všechny ... Kdybych mohla, vyšla bych na vysokou horu a celému světu bych volala: modlete se! O, kdyby znal svět sílu modlitby, upřímné, pokorné modlitby, a spojili se všichni v jeden sbor a prosili Pána! Zajisté by bylo po válce! Bůh miluje lásku, nikoli nenávisť ...

I v ostatních jejích dopisech je vidět, jak pomalu dorůstala ve velkou matku velkého syna.

Biskup Štěpán věděl dobře, jaký poklad mu Bůh dal v jeho matce. V Litoměřicích ji lidé vidávali, jak pracovala na zahradě, občas táhla po ulicích vozík s nákladem a počínala si se vši skromností a prostotou. Nezakládala si na tom, že je biskupova matka. Pan biskup jednou poznamenal: »Myslím, že moje maminka se musí jevit těm komunistům jako hotová proletářka!«

Anna Trochtová ve svých sedmdesáti letech si počínala opravdu jako statečná žena. Těšila svého syna v domácí vazbě, modlila se s ním rúženec, modlila se za něj v kate-

drále, když už nesměl vycházet z pokoje, našla vhodná slova povzbuzení i pro druhé. Po synově zatčení musela se uchýlit do domu důchodců.

Zemřela po dlouhé a strastiplné nemoci v úterý 28. června 1960 v Černožicích u Jaroměře ve věku 78 let. V pátek 1. července byly její pozůstatky převezeny do jejího rodiště Francovy Lhoty, kde odpočívá v rodinné hrobce. Byli přítomni všichni příbuzní, jen její milovaný syn, vězeň Štěpán, na pohřeb nemohl.

Odsouzen pro velezradu a vyzvědačství.

Tři a půl roční domácí vazba, stále se zostřující, nestačila, aby litoměřického biskupa zdolala. Msgre Trochta musel nečinně přihlížet, jak vše, co vybudoval, bylo postupně zničeno.

V roce 1950 bylo rozpuštěno jeho víc jak 70 bohoslovců (v roce 1947 jich bylo 20), knihy z knihovny semináře putovaly do papírny »Štětí«, z budovy se stala nemocnice. Katechetická škola »Zdislava«, asi 30 dívek, které se pod vedením dominikána P. Skácela, známého filozofa, připravovaly vyučovat náboženství, byla rozehnaná. V litoměřickém klášteře klarisek, soustředěných v Trutnově, se připravovalo státní vězení.

Přesto všechno se uvězněný pastýř snažil řídit dále své stádo a dával směrnice, jak se chovat v pronásledování. Ani té nejpřísnější stráž se nepodařilo tento pastorační styk zamezit.

Zatím připravovala strana a vláda soudní proces a veřejnou právní likvidaci litoměřického biskupa. Za doby »jednání« mezi episkopátem a vládou měli příležitost poznat Msgre Trochtu všichni ti, kdo o církevních věcech rozhodovali. Nejvyšší odpovědné autority komunistické strany si uvědomily, že biskup Trochta je pro ně svou inteligencí, jednoznačnou odhodlaností a svou nezdolnou činností daleko nebezpečnějším než by na prvý pohled jeho shovívavá dobráckost dovoľovala soudit. Na Trochtu nestačila internace; měl být souzen a příkladně odsouzen.

Začátkem roku 1953 se zdálo vše připraveno. V pátek 16. ledna (den před smrtí dp. Ignáce Stuchlého) přijelo do Litoměřic před biskupskou rezidenci na dómském náměstí č. 10 černé auto. Msgre Trochta byl úředně zatčen a odvezen do žaláře v Praze-Ruzyni. S ním byli zatčeni a na proces připravováni i jeho věrní diecézní kněží, bývalý rektor litoměřického semináře P. Fr. Rabas, dále Fr. Vlček a Bohumil Landsman.

Rok a půl trvala bezprostřední příprava na soudní líčení. V této vazbě, tak zvané »vyšetřovací«, dostal se vězeň Trochta do rukou daleko cvičenějších odborníků než mohli být před desíti lety němečtí esesmani. Fyzická a psychická příprava vězňů na jejich veřejnou recitaci probíhala pod odpovědným dozorem ruských specialistů, kteří ochotně prokazovali tuto službu bratrskému českému národu.

Vězeň byl drogami a hladem zeslaben do té míry, že ztrácel vládu nad svou vůlí a byl uzpůsoben dokonce k tomu, že se rád učil zpaměti bezvadně přednášet svou vlastní sebeobžalobu. Takto připravené procesy stalinské doby působily hluboce na přítomné naivní pozorovatele a cizí novináře právě touto zkroušenou sebeobžalobou politických vězňů.

Případ vězně Trochty byl však ve dnech 22. a 23. července 1954, dny jeho soudního přelíčení, poněkud odlišný. Návštěvníci, přítomní v soudní aule, si brzy povšimli, že »naučená recitace« obžalovaného Trochty neodpovídala smyslu otázek. Trochta měl odvahu se hájit a říkat úplně něco jiného, než co se mu vštěpovalo.

Později to pan biskup s úsměvem objasnil. »Měl jsem tehdy už cukrovku a zjistil jsem, že ty drogy nemají na mne velký účinek. Nedal jsem to ale znát a učil jsem se poctivě dále svou roli na připravované divadlo. Na soudu jsem si pak mohl dovolit říct i něco jiného.« - To mu ovšem nic nepomohlo. Prokurátorem žádaných 25 let bylo předem stranou povoleno a vězeň Trochta byl odsouzen.

Zač byl odsouzen? Z velezrady a vyzvědačství. »Podle směrnice a ve prospěch Vatikánu prováděl po léta špionážní a rozvratnou činnost, jejímž cílem bylo zničit lidové demokratické zřízení v Československu. Záměrně vedl podřízené kněze k aktivní rozvratné činnosti mezi věřícími ... Vydával štvavé pastýřské listy, oběžníky a protistátní instrukce, ačkoli v té době se zúčastnil jednání mezi státem a biskupy a byl jedním z jejich hlavních mluvčích ...

»... pokyny Vatikánu k rozvratné činnosti dostával od představitelů pražské internunciatury ... zásoboval falešnými a vylhanými zprávami Vatikánský rozhlas ... (zakládal) kroužky katolické mládeže, ... řízené podle pokynů z Vatikánu ... vytvořil tajnou síť vikářů ...«

Tak a podobně informoval tisk o procesu a odsouzení Msgra Trochty. Přeloženo do srozumitelné řeči, vidíme, že režim vytýkal litoměřickému biskupovi především jeho sto procentní věrnost Sv. Otci a všem jeho směrnicím. Další, pro nás důležitou, historickou pravdou je, že Msgr Trochta už v době vyjednávání s vládou neztrácel čas a tvořil podmínky pro přežití církve: kroužky katolické mládeže, nové diecézní jurisdikční struktury atd.

Státní prokurátor by se asi podivil, kdybychom mu zde vyjádřili náš souhlas ke správnému zhodnocení pastorační činnosti litoměřického biskupa: pracoval a bojoval seč byl, aby zachránil svobodu církve katolické v Československu. Otci biskupovi bychom ovšem za to nedali 25 let, ale odměnu věčnou a na zemi vzpomínku vděčnou!

(Pokračování příště)

CLEVELAND NEWS

Dr. Pekarek regained speech, turned voice against cancer

Dr. V.F. Pekarek practiced medicine in the Fleet Ave. area for 50 years and was a tireless crusader for cancer prevention and better first aid for those who had had laryngectomies.

Pekarek, a lifelong resident of the Slavic Village area, had his larynx removed in 1957 after cancer was diagnosed. Ten weeks later he learned to speak again using swallowed air expelled rapidly through the hole in his throat. He later became active in the American Cancer Society and in the International Association of Laryngectomees (IAL), heading local and international chapters of these groups. He attended his last IAL convention as president in 1980 in Portland, Ore.

Pekarek died yesterday at St. Alexis Hospital, apparently of heart failure, after a brief illness. He was 75.

He had retired in 1983 after advanced arthritis made getting about too difficult. He was a general practitioner and abdominal surgeon for 47 years at St. Alexis, and he kept an office on Broadway close to the hospital.

He trained many area paramedics on proper first aid for laryngectomees, and cowrote a book for the American Cancer Society on the subject. He also worked through the local chapter of the cancer society, counseling patients facing the operation.

He was doctor to many in the area and prided himself on being the first one to the sickbed. Money did not matter. He was at one time doctor to Cleveland's first family, when Ralph J. Perk was mayor.

Pekarek was of Czech ancestry and christened Vitus because he was born on the feast day of St. Vitus, June 15. But he disliked the name and always went

by his initials.

He graduated from St. Ignatius High School in 1928 and from John Carroll University in 1932. He received a medical degree from St. Louis University School of Medicine in 1936. He served his internship and residency at St. Alexis and joined its permanent staff in 1938.

He blamed his cancer in part on a two- to four-pack-a-day smoking habit and in part on a sinus condition. In speeches, he credited his strong Catholic faith with helping him cope with the cancer, surgery, recovery and then the new communications problems and froggy voice.

He was a short, stocky man. His volunteer work for the cancer and laryngectomy groups left little time for relaxation. But he enjoyed bowling and photography. He kept a home in Geauga County and was often out with his camera taking pictures of the rural scenes and his Amish neighbors. He loved snowscapes, and his daughter Eileen remembers one howling snowstorm when his was the only car on the road.

He is survived by daughters Marilyn O'Meara and Eileen; Dr. Jane Pekarek, a veterinarian, of Middlefield, and four grandchildren. His wife, Helen, died in 1980.

Research

Education

Community Programs

chicago heart association

Scuttle-butt has it that Marco Polo, on his trip to China, discovered pasta and brought it back to Italy. While this may or may not be true, the Chicago Heart Association tells us it is true that pastas play important roles in most of the world's food patterns.

The Italian word, pasta, translates to paste in English. An apt description, as pasta is a mixture or „paste” of flour and water, although eggs may sometimes be used to replace the water. A variety of flours, proportions, mixing methods and added ingredients may be used when making pasta. The results? A wonderful, varied profusion of products. Noodles, couscous, dumplings, wontons, macaroni and spaghetti are only a few of several hundred items belonging to the pasta group.

Italian-type pastas, those familiar to most Americans, carry intriguing, delightful names which usually enlighten buyers as to the pasta's shape and size. These names run the gamut of the alphabet from amerinis - little cups to zitis - little bridegrooms.

Fresh pastas include foods like homemade noodles or dumplings, but the pastas most often purchased in stores have been dried. A pasta box should tell you the type of flour used in its production. The best pastas are made from semolina, a flour derived from durum wheat.

Cooked pasta is versatile. It may appear as any course in the meal - soup, salad, tossed quickly with pesto for a side dish or combined with a favorite sauce as an entree. Pasta's flavor is unassuming; it is the proper texture of cooked pasta which is of the utmost importance to the finished dish. Al dente is an Italian term used to describe the stage to which pasta is cooked. It means tender, yet slightly resistant to the teeth and can be determined only by con-

tinuous tasting as the pasta cooks.

When cooking pasta, quantity is determined by weight rather than measure. This is due to the variety of shapes and sizes it comes in. Keep in mind that two ounces of dry pasta per serving should suffice for a side dish while three to four ounces are reasonable amounts for each main dish serving.

Entree pasta should be served very hot. This means the sauce should be hot and at the ready to be combined at the moment the pasta is cooked. Cooking instructions on the boxes of different brands may vary somewhat, some having more information than others. Some give special quantity guidelines; some have additional recipes.

Pasta made from flour and water, the Chicago Heart Association reminds us, has no cholesterol and is virtually fat and sodium free. About 80 % of its calories come from carbohydrates, causing it to be a favorite food of marathon runners and other athletes preparing for competition.

When made from an enriched flour, pasta provides good amounts of thiamine, riboflavin, and niacin. Its fair amount of protein can be enhanced by combination with another protein source such as legumes, skim milk, low-fat cheese, fish, chicken or lean meat.

Pasta is actually an „extender item”. That is, it combines to make a satisfying main dish with a relatively small amount of sauce. Hence, it is a valuable asset in reducing one's intake of cholesterol and fat. To help you enjoy it often, here are some suggestions from the American Heart Association Cook Book.

Margarita's Pasta Primavera
1 Cup Low-fat (2 %) Cottage Cheese, 1 Tablespoon Lemon Juice, 8 Ounces Thin Spaghetti, 1 Tablespoon Polyunsaturated Oil, 1/4 Cup Scallions, Chopped.

1 Clove Garlic, Freshly Ground Black Pepper, 2 Cups Mushrooms Sliced, 1 Cup Green Pepper Sliced, 1 1/2 Cups Carrots Sliced, 1 10-Ounce Package Broccoli, Steamed.

Mix cottage cheese and lemon juice. Set aside. Prepare spaghetti according to package directions. Meanwhile heat oil in skillet and saute scallions, onion, garlic and season with black pepper, carrots and broccoli and stir for another 3-4 minutes. Set aside. Toss hot spaghetti with cottage cheese mixture and top with sauted vegetables.

Yield: 4 Servings
Approx. Cal/Serv.: 340
Chol. 5 mg./Serving

Judy's Hot of Cold Sesame Peanut Noodles

1/3 Cup Peanut Butter, 1 Tablespoon Sesame Oil, 2 Teaspoons Cider Vinegar, 1 Tablespoon Chopped Scallions, 1/4 Teaspoon Cayenne Pepper, 2 Cups Spaghetti, Cooked.

Mix first 5 ingredients and add to hot spaghetti. May be served hot or chilled.

Yield: 4 Servings
Approx. Cal/Serv.: 250
Chol. 0 mg/Serving

Buy U.S. Savings Bonds

IMPORTER

VALAŠSKÉ PAPUČE

dotud zásoba postací

Velikosti 6—12

Nízké ceny!

MACH

3720 W. 26TH STREET
CHICAGO, ILL. 60623

COMMERCIAL NATIONAL BANK

Special Service for Special People

Main Bank
3322 South Oak Park Ave.
Berwyn, Illinois 60402

Manor Branch
5919 West 35th Street
Cicero, Illinois 60650

ALL PHONES:
484-0800

STANLEY STAWSKI DISTRIBUTING CO.

Importers & distributors of fine quality beers, wines, liquors

Znamé oblíbené pivo "Gösser" z Rakouska. — Žádejte v obchodech a restauracích

1136 NORTH ASHLAND AVENUE
Chicago, Ill. 60622 • Tel: 278-1848

VOICE OF THE NATION

Looking Ahead

by
Robert H. Rowland
Executive Director

NATIONAL EDUCATION PROGRAM
Oklahoma City, Oklahoma

WHAT CAUSED OIL PRICES TO COLLAPSE?

There are a number of factors which have brought about the "collapse" of oil prices and we use that term advisedly.

Anyone with faith in the free market could have predicted what would happen if our government would cease aiding the cartel with interventionist policies.

Among those who anticipated

what would happen were Dr. Milton Friedman and, at that time, Congressman Ron Paul, who in 1983 wrote:

"... In a free market, with the laws of supply and demand in effect, members of a cartel are subject to enormous economic pressure to deal behind each others' backs, selling more of their products or lowering their price to levels not agreed to by the cartel. Members of a cartel do this for a very simple reason—to keep their profit levels up in the face of ever-increasing competition. Under these circumstances cartels cease to exist.

Such predictions can be made when one understands basic economic principles, and this is really the point of this whole discussion. We must learn to think economically so we do not blunder into political activities which will have adverse economic results.

What was predicted has happened, and would have happened earlier had

our government not assisted OPEC with such ill-conceived policies as price controls and the so-called "wind-falls profits tax."

Any of the cartel members, Venezuela, Mexico, Nigeria, even Saudi Arabia, launched grandiose programs and projects, all to be paid for with oil revenues coming in at exorbitant prices from oil-importing nations.

Now, one can pretend that the market doesn't work when you control most of it as OPEC did, but the market does work. As any student in Economics 101 knows, as prices go up, demand drops. There are always many reasons for this.

In many cases, poorer oil-importing nations simply could not pay increased oil prices, unless, of course, they borrowed to do so. Many did, and this made more severe the additional problem of Third World debt, but that is another subject. The net result was a decrease in demand.

Higher oil prices led others all over

the world to change to alternative sources of energy. For example, from oil to coal or natural gas.

Then there were conservation measures as plants, businesses and homeowners took measures to use energy more efficiently. In addition, auto manufacturers greatly improved gasoline engine efficiency.

While demand was being reduced by all these factors, supply was being increased as non-OPEC producers brought more oil to market. High prices had attracted new production as it always does in a market economy.

In order to pay for their numerous industrial projects and social programs many OPEC member nations as predicted were forced to break ranks and increase production.

The net result of all these factors is an oil glut that so far has lasted about three years and has been translated into relatively low prices at the gas pump.

Czech charterists steam in the dark

Since 1977 the government has forced between 300 and 400 of the signers to leave the country.

By Sharon Waxman
Prague, Czechoslovakia

Jan, soft-spoken and pale-skinned, wore a button on his green army jacket that reflected his attitude toward his government, although his diffident manner did not:

"They must think I'm a mushroom." it read, "Because I'm kept in the dark and fed bull."

Jan, 35, is one of more than 1,000 Czechs who are acknowledged "dissidents" - he prefers the term to "dissident" - which is to say he is aware he is kept in the dark and told lies. On a recent night in a Prague cafe he spoke of his experiences with a regime he has grown to detest.

"This regime," he said, "they lie on every single point. One way to explain it: When a Communist says, 'Snow is white', he doesn't mean it is actually white. He says it not because it is white but because it is useful to him."

A Prague-born Czech with a wife and two children, Jan is a signer of Charter 77, a document drawn up in 1977 which asserts the lack of human rights in the Czechoslovak Socialist Republic. Totalling about 1,200, other signers include writer Vaclav Havel and Professor Jiri Hajek. Among other things, the charter protests the lack of free-

dom of speech, of religious freedom, freedom of movement and the lack of privacy.

Since 1977 the government has forced between 300 and 400 of the signers to leave the country. Between 20 and 30 have retracted their signatures.

The rest, like Jan, live under constant surveillance of the government, are easy prey for informants and are often arrested and interrogated, many times without specific charges.

Through strong-arm tactics - Jan recalled when a friend and fellow signer was beaten up one night for no apparent reason, "she understood she should leave" - and others more subtle, the government has succeeded in fractioning the unified voice of the charter. Jan, for example, lost his job as a computer programmer when his employer suddenly refused to renew his contract. He is now a window-washer.

"The ideological problem is now more in the open than it was in 1977," said Jan, his dark, lank hair falling to his shoulders. Jan made no attempt to raise his voice above the blaring Western music in the cafe. "The ecological problem is more in the open, like acid rain, so that the groups become more active. We (the charter signers) now form an integrated group.

"Most of the time the charter was generally an overblown action - by the authorities. In 1977 people were quite shocked by the reaction of the authorities; they wouldn't have imagined smear campaigns in the media

every day.

"In the first place, the regime overblew the whole thing, so the importance of the charter grew. There was a necessity of publishing a second manifesto in response to the authorities' reaction. But people tired out; many fell off after several years ...gave up."

The charter was never a formal organization, and it still publishes documents from the West and disseminates them underground. But those who signed the document, mainly discontented Communists, the Czech intelligentsia and Catholics, have turned their activities inward and to different avenues, such as to the Committee for the Defense of the Unjustly Prosecuted which goes by the Czech acronym VONS.

Of these groups it is the Catholics who in recent years have gained the most support, and whom the police monitor most carefully, especially with the heavily Catholic region of Slovakia bordering Poland.

"It is a return to tradition," said Jan of the upsurge in religious faith, many Czechs make pilgrimages to the shrine in Czestochowa, Poland.

He reflected: "Our unifying idea in 1968 was nationalism" (referring to anti-Russian demonstrations in Prague in the spring of 1968), "and the youth don't even have this; they haven't any values at all. Thus many of them turn to religion."

"The moment you become religious in any way you put certain power above the regime,"

he went on. "Your values come from the Vatican. Even as a form of protest you try to find something spiritual in it."

As for himself, not a practicing Catholic, Jan said he made his statement of continuing protest by signing the charter. He has since been arrested five times. "I have nothing to hide away anymore, the police know everything about me," he said. Most people have to hide their opinion if they have a career or something. I don't have to worry about anything.

"There are a few hundred signers (of the charter) in Prague. There's a community. They visit each other all the time, they will care for someone if he is imprisoned. It is a communal life.

"But if you are in a small town alone, there may be 10 police in-

formers to watch only you. It can be unbearable."

Jan spoke with the matter-of-fact assurance of one who understands his current constraints and sees no loosening of them in the future. His concerns are for his children and their future: "At the moment I'm out-of-connection with anything. I'm trying to remain quiet."

Why does Jan choose to remain in Czechoslovakia? "I was brought up here," he said. "I'm tied to it in one way or another. You get upset, you get frustrated, you think of leaving...It's difficult to explain, but those (reasons) aren't strong enough to make you leave." (Waxman, a former Plain Dealer reporting intern, is a graduate student at Oxford University.)

Serving your family's financial needs for over 60 years

MID AMERICA FEDERAL SAVINGS

CICERO: 5900 W. Cermak Road, Phone 863-6700
4800 W. Cermak Road, Phone 656-1770
RIVERSIDE: 40 E. Burlington St., Phone 442-9700
LA GRANGE PARK: 1921 E. 31st St., Phone 579-1400
WESTERN SPRINGS: 40 W. 47th St., Phone 246-8990
CLARENDON HILLS: 55th & Holmes, Phone 325-7300
NAPERVILLE: 1001 S. Washington St., Phone 420-1001
9 E. Ogden Ave., Phone 420-8000
WHEATON: 250 E. Roosevelt Road, Phone 653-4800
ST. CHARLES: 2600 E. Main St., Phone 377-2100

Assets over
\$650,000,000

"You're never more than 5 miles from a Mid America Federal Savings office in the Western Suburbs."